

2021/0422(COD)

6.2.2023

ARVAMUS

Esitaja: kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon

Saaja: õiguskomisjon

ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv keskkonna kaitsmise kohta kriminaalõiguse kaudu
(COM(2021)0851 – C9-0466/2021 – 2021/0422(COD))

Arvamuse koostaja: Saskia Bricmont

LÜHISELGITUS

ÜRO Keskkonnaprogrammi (UNEP) ja Interpoli andmetel keskkonnakuriteod sagenevad ja neist on saanud maailmas suuruselt neljas kuritegevuse valdkond, mis ohustab keskkonda, elurikkust ja kliimat. Keskkonnakuritegevuse aastane kasvumäär on 5–7 %, see kuritegevus kasvab kaks kuni kolm korda kiiremini kui maailmamajandus ning on nüüd sama tulus kui ebaseaduslik uimastikaubandus. Seda liiki kuritegevus jätab riigid ja elanikkonna igal aastal ilma miljarditest eurodest majanduslikust tulust, ohustab põhiõigusi, suurendab ebakindlust ja organiseeritud kuritegevust ning seab ohtu sotsiaalsed struktuurid.

Kehtiva Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. novembri 2008. aasta direktiiviga 2008/99/EÜ keskkonna kaitsmise kohta kriminaalõiguse kaudu soovitakse eeskätt parandada keskkonnakaitset ühtlustatud karistusõigusnormide abil. Kuid tuvastatud on palju puudusi ja lünki, st piiratud kohaldamisala, ebapiisavad karistused, madalad trahvimäärad, puudulik rakendamine ja koostöö liikmesriikide vahel, õiguskaitse puudulik kättesaadavus, statistiliste andmete puudumine, erikohtualluvuse puudumine jne.

Arvamuse koostaja väljendab heameelt Euroopa Komisjoni ettepaneku üle, eriti mis puudutab kohaldamisala laiendamist, kriminaalkaristusi käsitlevate sätete rangemaks muutmist ja keskkonnakaitsjate kaitsmiseks mehhanismide kehtestamist. Siiski tuleks arvamuse koostaja arvates keskkonnakuritegude vastu tõhusaks võitlemiseks teha veel muudatusi.

Arvamuse koostaja teeb ettepaneku **lisada keskkonnakuritegude üldised ja autonoomsed määratlused**. Vaatamata keskkonnakuritegude kasvavale arvule, ei ole ülemaailmsel ega ka Euroopa ja riiklikul tasandil veel olemas keskkonnakuritegude ühtlustatud määratlust. Selle asemel tugineb praegune süsteem hulgale teistele õigusaktidele, jättes välja suure osa ELi keskkonnaõigusest. Seega võimaldaksid kuritegude autonoomsed määratlused tõsiste keskkonnakahju juhtumite korral kriminaalvastutust ja annaks loodusele õigused.

Arvamuse koostaja pooldab ka **seda, et ökotsiid määratletakse kuriteona**, et kriminaliseerida kõige raskemad keskkonnakuriteod. EL peaks kaitsma Rahvusvahelise Kriminaalkohtu pädevust mõista õigust kuritegude üle, mida käsitatakse ökotsiidina. Samal ajal peaksid EL ja selle liikmesriigid võtma ökotsiidi tunnustamisel juhtrolli. Ökotsiidi kuriteo lisamine kõnealuse direktiivi kohaldamisalasse on eriti oluline kõige raskemate piiriüleste keskkonnakuritegude ennetamiseks ja nende eest süüdistuse esitamiseks nii ELis kui ka kolmandates riikides, sealhulgas arengumaades. Kasutatud määratluse töötas välja ökotsiidi õigusliku määratluse sõltumatu eksperdirühm, kuhu kuuluvad rahvusvahelised kriminaal- ja keskkonnaõiguse valdkonna juristid ja õigusteadlased, ning see määratlus avaldati 2021. aasta juunis. Tegemist on kõige põhjalikuma ja uuema määratlusega, mis on praegu kättesaadav.

Arvestades keskkonnakuritegude suurt finantsmõju, nende võimalikku seost muude raskete finantskuritegudega ja nende piiriülest laadi, oleks Euroopa prokuröri kõige paremad võimalused kasutada oma pädevust raskete piiriülese mõõtmega keskkonnakuritegude puhul. Arvamuse koostaja soovib komisjonil hinnata võimalust **laiendada Euroopa Prokuratuuri volitusi** nii, et need hõlmaksid raskeid keskkonnakuritegusid.

Et tagada keskkonnakuritegude tõhus uurimine ja nende eest süüdistuse esitamine, teeb arvamuse koostaja ettepaneku näha riigi tasandil **ette erikohtualluvus**, mille abil suudetaks keskkonnakuritegusid tõhusalt avastada, uurida ja nende eest süüdistusi esitada ning teha

koostööd teiste liikmesriikide ametiasutustega, sealhulgas heade tavade ja eksperditeadmiste jagamise kaudu. Nendele organitele tuleks tagada piisavad rahalised vahendid ja inimressursid.

Arvamuse koostaja tunnistab **kodanikuühiskonna ja keskkonnakaitsjate** olulist rolli ning teeb ettepaneku tugevdada nende kaitset, sealhulgas üldsuse osalemise vastaste strateegiliste hagide eest, ning nende suutlikkust osaleda kohtumenetlustes. Et hõlbustada kuritegudest teatamist, tuleks ELi ja liikmesriikide tasandil luua kontaktpunktid.

Kuna keskkonnakuriteod on nende toimepanijatele väga tulusad, teeb arvamuse koostaja ettepaneku mitme sätte kohta, milles käsitletakse **rahalise hüvitamise** kohustuse tugevdamist, aga ka seotud vara konfiskeerimist.

Selleks et tagada keskkonnakuritegude **ohvritele hüvitise maksmine** ning tõhus ökoloogiline ja keskkonna taastamine, teeb arvamuse koostaja ettepaneku, et liikmesriigid looksid sihtotstarbelise riikliku fondi, et rahastada nendel eesmärkidel võetavaid meetmeid.

Kuna **avaliku sektori asutustel** on kohustus näidata eeskujut, ei ole põhjust neid kõnealusest direktiivist tulenevatest kohustustest välja jätta, mistõttu lisab arvamuse koostaja avaliku sektori asutused nende üksuste hulka, kelle suhtes kohaldatakse keskkonnakuritegude direktiivi sätteid.

MUUDATUSETTEPANEKUD

Kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon palub vastutaval õiguskomisjonil võtta arvesse järgmisi muudatusettepanekuid:

Muudatusettepanek 1

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 2

Komisjoni ettepanek

(2) Liidule teeb jätkuvalt muret keskkonnakuritegude sagenemine ja nende mõju, mis murendab liidu keskkonnavalaste õigusaktide mõjusust. Lisaks ulatuvad need kuriteod üha sagedamini üle nende toimepanemise kohaks olevate riikide piiride. Sellised kuriteod ohustavad keskkonda ja seetõttu on vaja võtta asjakohaseid ja **tulemuslikke** meetmeid.

Muudatusettepanek

(2) Liidule teeb jätkuvalt muret keskkonnakuritegude sagenemine ja nende mõju, mis murendab liidu keskkonnavalaste õigusaktide mõjusust. Lisaks ulatuvad need kuriteod üha sagedamini üle nende toimepanemise kohaks olevate riikide piiride. ***Vaid mõne aastakümnega on keskkonnakuritegudest saanud maailma suuruselt neljas kuritegeliku tegevuse liik, mille aastane kasvumäär on 5–7 % ja mis suureneb kaks kuni kolm korda kiiremini kui maailmamajandus ning on nüüd sama tulus kui ebaseaduslik uimastikaubandus.*** Sellised kuriteod

ohustavad keskkonda, **kliimat, inimeste tervist, inimõigusi ja põhivabadusi ning** seetõttu on vaja võtta asjakohaseid, **tulemuslikke ja õigeaegseid** meetmeid. **Piiriülese koostöö parandamine nii, et see toimiks süstemaatilisemalt riikide ja Euroopa pädevate asutuste vahel, aitaks paremini rakendada Euroopa keskkonnaalast kriminaalõigust.**

Muudatusettepanek 2

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 3

Komisjoni ettepanek

(3) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2008/99/EÜ²⁰ ja keskkonnavaldkonna õigusaktide kohased olemasolevad karistussüsteemid ei ole olnud piisavad, et saavutada kõigis keskkonnapoliitika valdkondades liidu keskkonnakaitsealaste õigusaktide järgimine. Järgimist tuleks toetada, kasutades kriminaalkaristusi, mis näitavad halduskaristustega võrreldes kvalitatiivselt erinevat ühiskondlikku hukkamõistu.

²⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. novembri 2008. aasta direktiiv 2008/99/EÜ keskkonna kaitsmise kohta kriminaalõiguse kaudu (ELT L 328, 6.12.2008, lk 28).

Muudatusettepanek 3

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 3 a (uus)

Muudatusettepanek

(3) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2008/99/EÜ²⁰ ja keskkonnavaldkonna õigusaktide kohased olemasolevad karistussüsteemid ei ole olnud piisavad, et saavutada kõigis keskkonnapoliitika valdkondades liidu keskkonnakaitsealaste õigusaktide järgimine. **Halduskaristustele tuginemine liikmesriikides ei ole seni osutunud piisavaks, et tagada keskkonnakaitse normide järgimine.** Järgimist tuleks toetada, kasutades kriminaalkaristusi, mis näitavad halduskaristustega võrreldes kvalitatiivselt erinevat ühiskondlikku hukkamõistu.

²⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. novembri 2008. aasta direktiiv 2008/99/EÜ keskkonna kaitsmise kohta kriminaalõiguse kaudu (ELT L 328, 6.12.2008, lk 28).

(3a) *Vaatamata keskkonnakuritegude kasvavale arvule, ei ole ülemaailmsel ega ka liidu ja riiklikul tasandil veel olemas keskkonnakuritegude ühtlustatud ja tunnustatud määratlust. Käesoleva direktiiviga püütakse luua keskkonnakuriteo autonoomne määratlus lisaks spetsiifiliste keskkonnakuritegude kogu liitu hõlmavatele ühtsetele määratlustele.*

Muudatusettepanek 4

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 4

(4) Parandada tuleks keskkonnakuritegude uurimise, nende eest süüdistuse esitamise ja nendega seotud kohtuasjade lahendamise tulemuslikkust. Direktiivis 2008/99/EÜ sätestatud keskkonnakuritegude loetelu tuleks läbi vaadata ja lisada tuleks liidu keskkonnaõiguse kõige raskematel rikkumistel põhinevad täiendavad kuriteokategooriad. Karistussätteid tuleks tugevdada, et suurendada nende hoiatavat mõju ning parandada keskkonnakuritegude avastamise, uurimise, nende eest süüdistuse esitamise ja nendega seotud kohtuasjade lahendamise vastutusega seotud täitmise tagamise ahelat.

Muudatusettepanek 5

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 4 a (uus)

(4) Parandada tuleks keskkonnakuritegude **avastamise**, uurimise, nende eest süüdistuse esitamise ja nendega seotud kohtuasjade lahendamise tulemuslikkust. Direktiivis 2008/99/EÜ sätestatud keskkonnakuritegude loetelu tuleks läbi vaadata ja lisada tuleks liidu keskkonnaõiguse kõige raskematel rikkumistel põhinevad täiendavad kuriteokategooriad. Karistussätteid tuleks tugevdada **ja karistuste määramist tõhustada nii, et arvesse võetakse põhjustatud kahju laadi ja tõsidust**, et suurendada nende hoiatavat **ja heastavat** mõju ning parandada keskkonnakuritegude avastamise, uurimise, nende eest süüdistuse esitamise ja nendega seotud kohtuasjade lahendamise vastutusega seotud täitmise tagamise ahelat.

(4a) Kuigi ökotsiidi kuriteo tunnustamist arutatakse praegu mitme riigi parlamendis üle kogu maailma ja ELis, peaks EL selle küsimusega tegelema, et jääda keskkonnakaitsealaste õigusaktide vallas maailmas juhtpositsioonile ning tagada ühtlustatud määratlus ja karistused. Seepärast peaksid liikmesriigid kehtestama oma õigusaktides ökotsiidi kuriteo, mida tuleks käsitada käesoleva direktiivi tähenduses kuriteona ja mida tuleks määratleda kui õigusvastast või raskelt hooletut tegu, mis on pandud toime teadmise ja et see võib suure tõenäosusega põhjustada tõsist ja laialdast või pikaajalist kahju keskkonnale. Selle erikuriteo sätestamine võimaldab kriminaliseerida kõige tõsisema keskkonnakahju ja kehtestada tekitatud keskkonnakahju tõsiduse alusel karistused. EL peaks tagama vastutuse võitluses keskkonnakuritegude vastu ning muutma selle rahvusvahelise õigusala koostöö strateegiliseks poliitiliseks prioriteediks ning edendama Rahvusvahelise Kriminaalkohtu volituste laiendamist, et tunnustada kuritegusid, mis on Rooma statuudi alusel võrdustatud ökotsiidiga.

Muudatusettepanek 6

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 6

(6) Liikmesriigid peaksid lisama oma siseriiklikesse õigusaktidesse kriminaalkaristused liidu keskkonnakaitse õiguse tõsise rikkumise eest. Ühise kalanduspoliitika raames on liidu õiguses määrusega (EÜ) nr 1224/2009²¹ ja määrusega (EÜ) nr 1005/2008 ette nähtud põhjalikud kontrolli- ja rakenduseeskirjad

(6) Liikmesriigid peaksid lisama oma siseriiklikesse õigusaktidesse kriminaalkaristused liidu keskkonnakaitse õiguse tõsise rikkumise eest **füüsiliste või juriidiliste isikute poolt**. Ühise kalanduspoliitika raames on liidu õiguses määrusega (EÜ) nr 1224/2009²¹ ja määrusega (EÜ) nr 1005/2008 ette nähtud

tõsiste rikkumiste, sealhulgas merekeskkonnale kahju tekitavate rikkumiste korral. Selle süsteemi alusel on liikmesriikidel võimalik valida haldus- ja/või kriminaalkaristuste süsteemi vahel. Kooskõlas komisjoni teatisega „Euroopa roheline kokkulepe“²² ja „ELi elurikkuse strateegia aastani 2030“²³ tuleks teatav tahtlik õigusvastane tegevus, mis on hõlmatud määrustega (EÜ) nr 1224/2009 ja (EÜ) nr 1005/2008²⁴, liigitada kuriteoks.

²¹ Komisjoni 8. aprilli 2011. aasta rakendusmäärus (EL) nr 404/2011, millega kehtestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 1224/2009 (millega luuakse ühenduse kontrollisüsteem ühise kalanduspoliitika eeskirjade järgimise tagamiseks) üksikasjalikud rakenduseeskirjad (ELT L 112, 30.4.2011, lk 1–153).

²² KOMISJONI TEATIS EUROOPA PARLAMENDILE, EUROOPA ÜLEMKOGULE, NÕUKOGULE, EUROOPA MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEELE NING REGIOONIDE KOMITEELE „Euroopa roheline kokkulepe“ (COM(2019) 640 final).

²³ KOMISJONI TEATIS EUROOPA PARLAMENDILE, NÕUKOGULE, EUROOPA MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEELE NING REGIOONIDE KOMITEELE „ELi elurikkuse strateegia aastani 2030. Toome looduse oma ellu tagasi“ (COM(2020) 380 final).

²⁴ Nõukogu 29. septembri 2008. aasta määrus (EÜ) nr 1005/2008, millega luuakse ühenduse süsteem ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi vältimiseks, ärahoidmiseks ja lõpetamiseks ning muudetakse määrusi (EMÜ) nr 2847/93, (EÜ) nr 1936/2001 ja (EÜ) nr 601/2004 ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EÜ) nr 1093/94 ja (EÜ) nr 1447/1999 (ELT L 286, 29.10.2008, lk 1–

põhjalikud kontrolli- ja rakenduseeskirjad tõsiste rikkumiste, sealhulgas merekeskkonnale kahju tekitavate rikkumiste korral. Selle süsteemi alusel on liikmesriikidel võimalik valida haldus- ja/või kriminaalkaristuste süsteemi vahel. Kooskõlas komisjoni teatisega „Euroopa roheline kokkulepe“²² ja „ELi elurikkuse strateegia aastani 2030“²³ tuleks teatav tahtlik õigusvastane tegevus, mis on hõlmatud määrustega (EÜ) nr 1224/2009 ja (EÜ) nr 1005/2008²⁴, liigitada kuriteoks.

²¹ Komisjoni 8. aprilli 2011. aasta rakendusmäärus (EL) nr 404/2011, millega kehtestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 1224/2009 (millega luuakse ühenduse kontrollisüsteem ühise kalanduspoliitika eeskirjade järgimise tagamiseks) üksikasjalikud rakenduseeskirjad (ELT L 112, 30.4.2011, lk 1–153).

²² KOMISJONI TEATIS EUROOPA PARLAMENDILE, EUROOPA ÜLEMKOGULE, NÕUKOGULE, EUROOPA MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEELE NING REGIOONIDE KOMITEELE „Euroopa roheline kokkulepe“ (COM(2019) 640 final).

²³ KOMISJONI TEATIS EUROOPA PARLAMENDILE, NÕUKOGULE, EUROOPA MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEELE NING REGIOONIDE KOMITEELE „ELi elurikkuse strateegia aastani 2030. Toome looduse oma ellu tagasi“ (COM(2020) 380 final).

²⁴ Nõukogu 29. septembri 2008. aasta määrus (EÜ) nr 1005/2008, millega luuakse ühenduse süsteem ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi vältimiseks, ärahoidmiseks ja lõpetamiseks ning muudetakse määrusi (EMÜ) nr 2847/93, (EÜ) nr 1936/2001 ja (EÜ) nr 601/2004 ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EÜ) nr 1093/94 ja (EÜ) nr 1447/1999 (ELT L 286, 29.10.2008, lk 1–

32).

Muudatusettepanek 7

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 7

Komisjoni ettepanek

(7) Selleks et tegevus vastaks käesoleva direktiivi kohaselt keskkonnakuriteo koosseisule, peaks see olema keskkonda kaitsva liidu õiguse või seda liidu õigust rakendavate siseriiklike õigus- ja haldusnormide või otsuste kohaselt õigusvastane. Tuleks kindlaks määrata iga kuriteokategooria koosseisule vastav tegevus ning vajaduse korral tuleks kehtestada tegevuse kriminaliseerimise künnis. Sellist tegevust tuleks käsitada kuriteona, kui see on toime pandud kas tahtlikult või **teatavatel juhtudel** raske hooletuse tõttu. Ebaseaduslik tegevus, mis põhjustab inimeste surma või raskeid vigastusi, olulist keskkonnakahju või märkimisväärset ohtu, et selline kahju tekib, või mida peetakse muul viisil keskkonnale eriti kahjulikuks, käsitatakse kuriteona, kui see on toime pandud raske hooletuse tõttu. Liikmesriigid võivad selles valdkonnas vastu võtta või säilitada rangemaid kriminaalõiguse norme.

Muudatusettepanek 8

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 8

Komisjoni ettepanek

(8) Tegevust tuleks pidada liikmesriigi pädeva asutuse loast hoolimata õigusvastaseks juhul, kui selline luba saadi pettuse teel või korruptsiooni, väljapressimise või sundimise teel. Lisaks

32).

Muudatusettepanek

(7) Selleks et tegevus vastaks käesoleva direktiivi kohaselt keskkonnakuriteo koosseisule, peaks see olema keskkonda kaitsva liidu õiguse või seda liidu õigust rakendavate siseriiklike õigus- ja haldusnormide või otsuste kohaselt õigusvastane. Tuleks kindlaks määrata iga kuriteokategooria koosseisule vastav tegevus ning vajaduse korral tuleks kehtestada tegevuse kriminaliseerimise künnis. Sellist tegevust tuleks käsitada kuriteona, kui see on toime pandud kas tahtlikult või **vähemalt** raske hooletuse tõttu. Ebaseaduslik tegevus, mis põhjustab inimeste surma või raskeid vigastusi, olulist keskkonnakahju või märkimisväärset ohtu, et selline kahju tekib, või mida peetakse muul viisil keskkonnale **või inimeste tervisele** eriti kahjulikuks, käsitatakse kuriteona, kui see on toime pandud **vähemalt** raske hooletuse tõttu. Liikmesriigid võivad selles valdkonnas vastu võtta või säilitada rangemaid kriminaalõiguse norme.

peaksid ettevõtjad võtma vajalikke meetmeid, et täita vastava tegevuse suhtes kohaldatavaid keskkonnakaitset käsitlevaid õigus- ja haldusnorme, sealhulgas täites kehtivate lubade muutmise või ajakohastamise menetlustes oma kohustusi, mis on sätestatud kohaldatavates ELi ja siseriiklikes õigusaktides.

sundimise teel. Lisaks peaksid ettevõtjad võtma vajalikke meetmeid, et täita vastava tegevuse suhtes kohaldatavaid keskkonnakaitset käsitlevaid õigus- ja haldusnorme, sealhulgas täites kehtivate lubade muutmise või ajakohastamise menetlustes oma kohustusi, mis on sätestatud kohaldatavates ELi ja siseriiklikes õigusaktides.

Muudatusettepanek 9

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 9

Komisjoni ettepanek

(9) Keskkonda tuleks kaitsta laias tähenduses, nagu on sätestatud ELi lepingu artikli 3 lõikes 3 ja ELi toimimise lepingu artiklis 191, hõlmates kõik loodusvarad – õhu, vee, pinnase, loodusliku loomastiku ja taimestiku, sealhulgas elupaigad – ning loodusvaradel põhinevad teenused.

Muudatusettepanek

(9) Keskkonda tuleks kaitsta laias tähenduses, nagu on sätestatud ELi lepingu artikli 3 lõikes 3 ja ELi toimimise lepingu artiklis 191, hõlmates kõik loodusvarad – õhu, vee, pinnase, loodusliku loomastiku ja taimestiku, sealhulgas elupaigad, **ökosüsteemid ja liikide populatsioonid** – ning loodusvaradel põhinevad teenused. **Samamoodi tuleks ka keskkonnakahju mõista laias tähenduses, hõlmates mitte ainult kahjustatud loodusvarade turuväärtust, vaid ka nende loodusvaradel põhinevate teenuste ökoloogilist ja ühiskondlikku väärtust.**

Muudatusettepanek 10

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 10

Komisjoni ettepanek

(10) Tingituna kliimamuutuste, elurikkuse vähenemise ja keskkonnaseisundi halvenemise kiirenemisest ning konkreetsetest näidetest nende laastava mõju kohta peetakse üleminekut keskkonnahoidlikule majandusele meie aja peamiseks

Muudatusettepanek

(10) Tingituna kliimamuutuste, elurikkuse vähenemise ja keskkonnaseisundi halvenemise kiirenemisest ning konkreetsetest näidetest nende laastava mõju kohta peetakse üleminekut keskkonnahoidlikule majandusele meie aja peamiseks

eesmärgiks ja põlvkondadevahelise õigluse küsimuseks. Seega peaks juhul, kui käesoleva direktiiviga hõlmatud liidu õigusaktid muutuvad, käesolev direktiiv hõlmama ka kõiki ajakohastatud või muudetud liidu õigusakte, mis kuuluvad käesolevas direktiivis määratletud kuritegude kohaldamisalasse, kui liidu õigusest tulenevad kohustused jäävad sisuliselt samaks. Kui aga uute õigusaktidega keelatakse keskkonnale kahjulik uus tegevus, tuleks käesolevat direktiivi muuta, et lisada kuriteokategoriate hulka ka liidu keskkonnaõiguse uued tõsised rikkumised.

eesmärgiks ja põlvkondadevahelise õigluse küsimuseks. Seega peaks juhul, kui käesoleva direktiiviga hõlmatud liidu õigusaktid muutuvad, käesolev direktiiv hõlmama **automaatselt** ka kõiki ajakohastatud või muudetud liidu õigusakte, mis kuuluvad käesolevas direktiivis määratletud kuritegude kohaldamisalasse, kui liidu õigusest tulenevad kohustused jäävad sisuliselt samaks. Kui aga uute õigusaktidega keelatakse keskkonnale kahjulik uus tegevus, tuleks käesolevat direktiivi muuta, et lisada kuriteokategoriate hulka ka liidu keskkonnaõiguse uued tõsised rikkumised. ***Sellisel juhul peaks käesoleva direktiivi muutmise piirduma uute kuritegude lisamisega ja käsitlema ainult direktiivi artiklit 3 ja sellega seotud sätteid, et sellist uut lisamist väljendada.***

Muudatusettepanek 11

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 11

Komisjoni ettepanek

(11) Keskkonnakuritegude määratlemiseks kasutatavaid kvalitatiivseid ja kvantitatiivseid künniseid tuleks selgitada, esitades mitteammendava loetelu asjaoludest, mida tuleks selliste künniste hindamisel arvesse võtta asutustel, kes uurivad neid kuritegusid, esitavad nende eest süüdistusi ja lahendavad nendega seotud kohtuasju. See peaks edendama direktiivi sidusat kohaldamist ja tulemuslikumat võitlust keskkonnakuritegude vastu ning tagama õiguskindluse. Sellised künnised ega nende kohaldamine ei tohiks siiski muuta kuritegude uurimist, nende eest süüdistuste esitamist ega nendega seotud kohtuasjade lahendamist ülemäära raskeks.

Muudatusettepanek

(11) Keskkonnakuritegude määratlemiseks kasutatavaid kvalitatiivseid ja kvantitatiivseid künniseid tuleks selgitada, esitades mitteammendava loetelu asjaoludest, mida tuleks selliste künniste hindamisel arvesse võtta asutustel, kes uurivad neid kuritegusid, esitavad nende eest süüdistusi ja lahendavad nendega seotud kohtuasju. See peaks edendama direktiivi sidusat kohaldamist ja tulemuslikumat võitlust keskkonnakuritegude vastu ning tagama õiguskindluse. Sellised künnised ega nende kohaldamine ei tohiks siiski muuta kuritegude uurimist, nende eest süüdistuste esitamist ega nendega seotud kohtuasjade lahendamist ülemäära raskeks. ***Selleks et tagada liikmesriikide järjepidev ja sidus seisukoht, peaks komisjon esitama suunised, et hõlbustada kooskõlas***

siseriikliku ja Euroopa keskkonnaõigusega liikmesriikide seas kvalitatiivsetest ja kvantitatiivsetest künnistest ühetaolist arusaama, hindamiseks kahju olemust kuritegude uurimise, nende eest süüdistuse esitamise ja nendega seotud kohtuasjade lahendamise eesmärgil. Suunised peaksid olema teaduspõhised, koostatud koostöös asjaomaste ekspertide ja muude asjaomaste sidusrühmadega ning võivad sisaldada kokkuvõtet olemasolevast asjakohasest kohtupraktikast, tegeliku elu näidetest või ühistest võrdlusalustest.

Muudatusettepanek 12

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 12

Komisjoni ettepanek

(12) Kriminaalmenetlustes ja kriminaalkohtumenetlustes tuleks nõuetekohaselt arvesse võtta seda, kas asjasse on segatud kuritegelikke organisatsioone, kes tegutsevad viisil, mis avaldab keskkonnale negatiivset mõju. Kriminaalmenetlustes tuleks käsitleda korruptsiooni, rahapesu, küberkuritegevust ja dokumendipettust ning – äritegevuse puhul – õigusrikkuja kavatsust maksimeerida kasumit või säästa kulusid, kui need toimuvad keskkonnakuriteo kontekstis. Need kuriteovormid on sageli seotud raskete keskkonnakuritegude vormidega ja seetõttu ei tohiks neid käsitleda eraldi. Sellega seoses on eriti murettekitav, et mõned keskkonnakuriteod pannakse toime pädevate asutuste või avalikke ülesandeid täitvate ametnike vaikival või aktiivsel toetusel. Teatavatel juhtudel võib see isegi toimuda korruptsiooni vormis. Sellise käitumisega on näiteks tegemist, kui kontrollimisel vaadatakse keskkonnakaitsealaste õigusaktide rikkumisest mööda või vaikitakse need maha, jäetakse kontrollile

Muudatusettepanek

(12) Kriminaalmenetlustes ja kriminaalkohtumenetlustes tuleks nõuetekohaselt arvesse võtta seda, kas asjasse on segatud kuritegelikke organisatsioone, kes tegutsevad viisil, mis avaldab keskkonnale negatiivset mõju. ***Keskkonnakuritegusid panevad sageli toime kuritegelikud organisatsioonid, kes tegutsevad ELi sise- ja välispiiride üleselt. Kuritegelike organisatsioonide osalemist keskkonnakuriteos või kuriteo toimepanemist sellise organisatsiooni kasuks tuleks pidada raskendavaks asjaoluks.*** Kriminaalmenetlustes tuleks käsitleda korruptsiooni, rahapesu, küberkuritegevust ja dokumendipettust ning – äritegevuse puhul – õigusrikkuja kavatsust maksimeerida kasumit või säästa kulusid, kui need toimuvad keskkonnakuriteo kontekstis. Need kuriteovormid on sageli seotud raskete keskkonnakuritegude vormidega ja seetõttu ei tohiks neid käsitleda eraldi. Sellega seoses on eriti murettekitav, et mõned keskkonnakuriteod pannakse toime pädevate asutuste või avalikke ülesandeid

teadlikult vahele, näiteks ei kontrollita, kas loa omanik täidab loa tingimusi, otsustatakse anda ebaseaduslikke litsentse või hääletatakse selliste litsentside andmise poolt või esitatakse võltsitud või valeandmetega positiivseid aruandeid.

täitvate ametnike vaikival või aktiivsel toetusel. Teatavatel juhtudel võib see isegi toimuda korrupsiooni vormis. Sellise käitumisega on näiteks tegemist, kui kontrollimisel vaadatakse keskkonnakaitsealaste õigusaktide rikkumisest mööda või vaikitakse need maha, jäetakse kontrolle teadlikult vahele, näiteks ei kontrollita, kas loa omanik täidab loa tingimusi, otsustatakse anda ebaseaduslikke litsentse või hääletatakse selliste litsentside andmise poolt või esitatakse võltsitud või valeandmetega positiivseid aruandeid. ***Võttes arvesse rolli, mida avaliku sektori asutused peaksid täitma õigusvastase tegevuse ennetamisel ja selle probleemiga tegelemisel, tuleks keskkonnakuritegude toimepanemist riigiametnike poolt nende tööülesannete täitmisel või nende osalemist nimetatud kuritegudes võtta karistuse asjakohase määra kindlaksmääramisel arvesse raskendava asjaoluna.***

Muudatusettepanek 13

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 14

Komisjoni ettepanek

(14) Rikkumiste eest määratavad karistused peaksid olema tõhusad, hoiatavad ja proportsionaalsed. Selleks tuleks ette näha füüsiliste isikute maksimaalse vangistuse minimaalne kestus. Lisakaristusi peetakse sageli tulemuslikumaks kui finantssanktsioone, eriti juriidiliste isikute puhul. Seetõttu peaks kriminaalmenetluses olema võimalik kasutada lisakaristusi või -meetmeid. Need peaksid hõlmama keskkonna taastamise kohustust, avaliku sektori vahenditele juurdepääsu välistamist, sealhulgas hankemenetlustest kõrvalejätmist ning toetustest ja kontsessioonidest ilmajätmist, ning lubade ja volituste tühistamist. See ei piira kohtunike ega kohtute õigust määrata

Muudatusettepanek

(14) Rikkumiste eest määratavad karistused peaksid olema tõhusad, hoiatavad ja proportsionaalsed. Selleks ***peaksid liikmesriigid karistuste kindlaksmääramisel ja kohaldamisel võtma arvesse ka kuriteo toimepanemisest saadud rahalist kasu, tekitatud kahju ulatust ning taastamisvõimalusi ja -kulusid.*** Tuleks ette näha füüsiliste isikute maksimaalse vangistuse minimaalne kestus. Lisakaristusi peetakse sageli tulemuslikumaks kui finantssanktsioone, eriti juriidiliste isikute puhul. Seetõttu peaks kriminaalmenetluses olema võimalik kasutada lisakaristusi või -meetmeid. Need peaksid hõlmama keskkonna ***mõistliku aja jooksul*** taastamise ***või selle rahastamise***

kriminaalmenetluses konkreetsetel juhtudel asjakohaseid karistusi.

kohustust, kui selline taastamine on võimalik, tekitatud kahju hüvitamist, selliste meetmete rahastamise kohustust, mis aitavad kaasa keskkonna säilitamisele ja/või kaitsele, avaliku sektori vahenditele juurdepääsu välistamist, sealhulgas hankemenetlustest kõrvalejätmist ning toetustest, litsentsidest ja kontsessioonidest ilmajätmist, ning lubade ja volituste tühistamist. Kui kuriteo paneb toime ametiisik, peaksid karistused hõlmama ka ametikohustustest vabastamist ja keeldu kandideerida valitavale või avaliku sektori ametikohale. See ei piira kohtunike ega kohtute õigust määrata kriminaalmenetluses konkreetsetel juhtudel asjakohaseid karistusi. Kuid võttes arvesse, et käesolevas direktiivis osutatud kuritegude peamine ohver on keskkond, tuleks võimaluse korral toetada keskkonna taastamiseni viivate karistuste kohaldamist.

Muudatusettepanek 14

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 14 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(14a) Selleks et tagada karistuste hoiatav ja õpetlik mõju, on oluline kõigepealt kindlaks teha, jälgida, arestida, külmutada ja lõplikult konfiskeerida keskkonnakuritegudega saadud tulu ja kuriteovahendid, mida kasutati või kavatseti kasutada keskkonnakuritegude toimepanemiseks või nende toimepanemises osalemiseks. Liikmesriigid peaksid tagama, et sellist tulu või kuriteovahendeid on võimalik kindlaks teha, jälgida, ära võtta, arestida ja konfiskeerida isegi siis, kui nende omandiõigust on sihilikult muudetud. Kui arestitakse elusloomi, peaksid liikmesriigid tagama, et nende pädevatel asutustel on võimalik võtta ajutisi meetmeid seoses nende paigutamise

kuni kuriteo uurimise, selle eest süüdistuse esitamise või sellega seotud kohtuasjade lahendamiseni, tagamaks, et nende eest hoolitsetakse nõuetekohaselt.

Muudatusettepanek 15

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 15

Komisjoni ettepanek

(15) *Kui see on siseriikliku õigusega ette nähtud, tuleks* ka juriidilisi isikuid võtta käesoleva direktiivi kohaselt keskkonnakuritegude eest kriminaalvastutusele. Liikmesriigid, kelle siseriiklikus õiguses ei ole juriidiliste isikute kriminaalvastutust ette nähtud, peaksid tagama, et nende halduskaristuste süsteemidega nähakse käesoleva direktiivi eesmärkide saavutamiseks ette tõhusad, hoiatavad ja proportsionaalsed karistuste liigid ja määrad, *nagu* on sätestatud käesolevas direktiivis. Määratud karistuse hoiatava mõju tagamiseks tuleks arvesse võtta juriidiliste isikute finantsolukorda.

Muudatusettepanek

(15) Ka juriidilisi isikuid *tuleks* võtta käesoleva direktiivi kohaselt keskkonnakuritegude eest kriminaalvastutusele. Liikmesriigid, kelle siseriiklikus õiguses ei ole juriidiliste isikute kriminaalvastutust ette nähtud, peaksid tagama, et nende halduskaristuste süsteemidega nähakse käesoleva direktiivi eesmärkide saavutamiseks ette tõhusad, hoiatavad ja proportsionaalsed karistuste liigid ja määrad, *millel* on käesolevas direktiivis *sätestatutega samaväärne mõju*. Määratud karistuse hoiatava mõju tagamiseks tuleks arvesse võtta juriidiliste isikute finantsolukorda. *Võttes arvesse hoolsuskohustuse tähtsust, et ennetada ja leevendada äriühingute tegevuse võimalikku kahjulikku mõju keskkonnale ja inimõigustele, tuleks asjakohaste juriidiliste, haldus- või kohtuotsustest tulenevate kohustuste rikkumine lisada keskkonnakuriteo raskendavate asjaolude hulka.*

Muudatusettepanek 16

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 16

Komisjoni ettepanek

(16) Praktikas määratavate karistumäärade edasiseks ühtlustamiseks ja nende mõjususe parandamiseks tuleks

Muudatusettepanek

(16) Praktikas määratavate karistumäärade edasiseks ühtlustamiseks ja nende mõjususe parandamiseks tuleks

aluseks võtta ühised raskendavad asjaolud, mis kajastavad toimepandud kuriteo raskusastet. Kui põhjustati isiku surm või raske vigastus ja need asjaolud ei kuulu juba kuriteo koosseisu, võiks neid pidada raskendavateks asjaoludeks. Samamoodi peaks see, kui keskkonnakuritegu põhjustab olulist ja pöördumatut või pikaajalist kahju tervele ökosüsteemile, olema raskendav asjaolu, sealhulgas ökotsiidiga võrreldavatel juhtudel. Kuna ebaseaduslik tulu või kulu, mida on võimalik saada või vältida keskkonnakuritegevuse kaudu, on kurjategijate jaoks oluline stiimul, tuleks seda arvesse võtta konkreetse karistuse asjakohase taseme kindlaksmääramisel.

aluseks võtta ühised raskendavad asjaolud, mis kajastavad toimepandud kuriteo raskusastet. Kui põhjustati isiku surm või raske vigastus ja need asjaolud ei kuulu juba kuriteo koosseisu, võiks neid pidada raskendavateks asjaoludeks. Samamoodi peaks see, kui keskkonnakuritegu põhjustab olulist ja pöördumatut või pikaajalist kahju tervele ökosüsteemile, olema raskendav asjaolu, sealhulgas ökotsiidiga võrreldavatel juhtudel. Kuna ebaseaduslik tulu või kulu, mida on võimalik saada või vältida keskkonnakuritegevuse kaudu, on kurjategijate jaoks oluline stiimul, tuleks seda arvesse võtta konkreetse karistuse asjakohase taseme kindlaksmääramisel. ***Samal eesmärgil tuleks arvesse võtta ka põhjustatud või tõenäoliselt põhjustatud kahju ulatust.***

Muudatusettepanek 17

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 17

Komisjoni ettepanek

(17) Kui kuriteod on jätkuvat laadi, tuleks need võimalikult kiiresti lõpetada. Kui õigusrikkujad on saanud rahalist tulu, tuleks selline tulu konfiskeerida.

Muudatusettepanek

(17) Kui kuriteod on jätkuvat laadi ***või neil võivad olla keskkonnale olulised või isegi pöördumatud tagajärjed***, tuleks need võimalikult kiiresti lõpetada. Kui õigusrikkujad on saanud rahalist tulu, tuleks selline tulu konfiskeerida. ***Liikmesriigid peaksid võtma vajalikud meetmed tagamaks, et keskkonnakuritegudest saadud konfiskeeritud tulu ja kuriteovahendeid kasutatakse nende kuritegude tagajärgede kõrvaldamiseks ning keskkonna taastamise ning kahju hüvitamise ja heastamisega seotud kulude rahastamiseks ja katmiseks.***

Muudatusettepanek 18

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 17 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(17a) Selleks et tagada keskkonnakuritegude ohvritele hüvitise maksmine ning tõhus ökoloogiline ja keskkonna taastamine, peaksid liikmesriigid looma sihtotstarbelise riikliku fondi, et rahastada nendel eesmärkidel võetavaid meetmeid. Kuriteo toimepanemisest saadud tulu ja kuriteovahendid, mis on konfiskeeritud ja mida kasutati või kavatseti kasutada kuriteo toimepanemisel või selle toimepanemisele kaasaaitamisel, tuleks asjakohasel juhul eraldada sellele fondile.

Muudatusettepanek 19

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 17 b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(17b) Liikmesriigid peaksid kehtestama normid, millega nähakse ette õigusvastase tegevuse viivitamatu lõpetamine või ärahoidmine ettevaatusabinõuna, et vältida keskkonnakahju tekkimist, leevendada seda kahju või vältida edasisi negatiivseid tagajärgi.

Muudatusettepanek 20

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 19**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(19) Liikmesriigid peaksid kehtestama aegumistähtaegu käsitlevad eeskirjad, mida on vaja, et neil oleks võimalik tulemuslikult võidelda keskkonnakuritegude vastu, piiramata

(19) Liikmesriigid peaksid kehtestama aegumistähtaegu käsitlevad eeskirjad, mida on vaja, et neil oleks võimalik tulemuslikult võidelda keskkonnakuritegude vastu, piiramata

selliste siseriiklike eeskirjade kohaldamist, milles ei ole kehtestatud aegumistähtaegu uurimisele, süüdistuse esitamisele ja täitmise tagamisele.

selliste siseriiklike eeskirjade kohaldamist, milles ei ole kehtestatud aegumistähtaegu uurimisele, süüdistuse esitamisele ja täitmise tagamisele. **Keskkonnakuriteo uurimise, selle eest süüdistuse esitamise, selle kohtuliku menetlemise ja lahendamise aegumistähtajad peaksid vastama kuriteo raskusastmele. Õkotsiidi kuritegude uurimisel, nende eest süüdistuse esitamisel, nende kohtulikult menetlemisel ja lahendamisel ei tohiks aegumistähtaegu olla. Arvestades, et teatavat liiki keskkonnakuriteod avastatakse tükk aega pärast nende toimepanemist, peaksid aegumistähtajad kulgema alates kuriteo avastamisest, juhul kui kuritegu varjati või see avastati hiljem kui toimepanemise ajal.**

Muudatusettepanek 21

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 20

Komisjoni ettepanek

(20) Käesolevas direktiivis sätestatud kohustus näha ette kriminaalkaristused ei tohiks vabastada liikmesriike kohustusest näha siseriikliku õigusega liidu keskkonnavalastes õigusaktides sätestatud rikkumiste eest ette halduskaristused ja muud meetmed.

Muudatusettepanek

(20) Käesolevas direktiivis sätestatud kohustus näha ette kriminaalkaristused ei tohiks vabastada liikmesriike kohustusest näha siseriikliku õigusega liidu keskkonnavalastes õigusaktides sätestatud rikkumiste eest ette **tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad** halduskaristused ja muud meetmed.

Muudatusettepanek 22

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 21

Komisjoni ettepanek

(21) Liikmesriigid peaksid siseriiklikus õiguses sätestatud keskkonnakuritegude puhul selgelt määratlema haldus- ja kriminaalõigusliku täitmise tagamise

Muudatusettepanek

(21) Liikmesriigid peaksid siseriiklikus õiguses sätestatud keskkonnakuritegude puhul selgelt määratlema haldus- ja kriminaalõigusliku täitmise tagamise

ulatuse. Käesolevat direktiivi ülevõtvate siseriiklike õigusaktide kohaldamisel peaksid liikmesriigid tagama, et kriminaal- ja halduskaristuste määramisel järgitakse Euroopa Liidu põhiõiguste harta põhimõtteid, sealhulgas topeltkaristamise *keeldu*.

Muudatusettepanek 23

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 22

Komisjoni ettepanek

(22) Lisaks peaksid liikmesriikide kohtu- ja haldusasutused saama kasutada mitmesuguseid kriminaalkaristusi ja muid meetmeid, et reageerida eri liiki kuritegelikule käitumisele sihipäraselt ja tulemuslikult.

Muudatusettepanek 24

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 23

Komisjoni ettepanek

(23) Võttes eelkõige arvesse käesoleva direktiiviga hõlmatud ebaseadusliku tegevuse toimepanijate liikuvust, kuritegude piiriülesust ja piiriülese uurimise võimalust, peaksid liikmesriigid selleks, et *sellise tegevuse vastu* tulemuslikult *võidelda*, kindlaks määrama kohtualluvuse.

ulatuse. Käesolevat direktiivi ülevõtvate siseriiklike õigusaktide kohaldamisel peaksid liikmesriigid tagama, et kriminaal- ja halduskaristuste määramisel järgitakse Euroopa Liidu põhiõiguste harta põhimõtteid, sealhulgas topeltkaristamise *keelu põhimõtet*.

Muudatusettepanek

(22) Lisaks peaksid liikmesriikide kohtu- ja haldusasutused saama kasutada mitmesuguseid kriminaalkaristusi ja muid meetmeid, et reageerida eri liiki kuritegelikule käitumisele sihipäraselt ja tulemuslikult. *Karistumäärade ühtlustamine kogu ELis peaks edendama tõhusamat keskkonnakuritegude vastast võitlust.*

Muudatusettepanek

(23) Võttes eelkõige arvesse käesoleva direktiiviga hõlmatud ebaseadusliku tegevuse toimepanijate liikuvust *ja kuritegevusest saadud tulu*, kuritegude piiriülesust ja *selliste kuritegude vastu võitlemiseks vajaliku* piiriülese uurimise võimalust, peaksid liikmesriigid selleks, et *võimaldada pädevatel asutustel sellist tegevust* tulemuslikult *uurida, selle eest süüdistusi esitada ja sellega seotud kohtuasju lahendada*, kindlaks määrama kohtualluvuse *ning võtma vajalikke meetmeid nende kohtualluvuse laiendamiseks erijuhtudel. Kahe või*

enama liikmesriigi vahelise kohtualluvuse konflikti korral ja kuni konflikti lahendamiseni peaksid liikmesriigid siiski võtma kõik vajalikud ettevaatusabinõud, et vältida keskkonnakahju või nende territooriumi mõjutava olemasoleva kahju edasist suurenemist. Käesoleva direktiiviga hõlmatud kuritegude uurimisel ja nende eest süüdistuse esitamisel peaksid asjaomaste liikmesriikide pädevad asutused looma kontakte, koordineerima meetmeid, vahetama teavet ja kasutama asjakohaseid õiguslase koostöö vahendeid.

Muudatusettepanek 25

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 24

Komisjoni ettepanek

(24) Keskkonnakuriteod kahjustavad loodust ja ühiskonda. Liidu keskkonnaõiguse rikkumistest teatamisega osutavad inimesed avalikku huvi pakkuvat teenust ning neil on oluline roll selliste rikkumiste paljastamisel ja ennetamisel ning seeläbi ühiskonna heaolu kaitsmisel. Isikud, kes puutuvad oma tööalase tegevuse raames kokku mõne organisatsiooniga, saavad sageli esimesena teada avalikku huvi ja keskkonda ähvardavatest ohtudest või kahjust. Inimesi, kes eeskirjade eiramise juhtudest teatavad, nimetatakse rikkumisest teatajateks. Sageli ei julge potentsiaalsed rikkumisest teatajad oma muredest või kahtlustest survemeetmete hirmus teatada. Sellised isikud peaksid saama kasu rikkumisest teatajate tasakaalustatud ja tulemuslikust kaitsest, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2019/1937²⁵.

Muudatusettepanek

(24) Keskkonnakuriteod kahjustavad loodust ja ühiskonda. Liidu keskkonnaõiguse rikkumistest teatamisega osutavad inimesed **ja kodanikuühiskonna organisatsioonid** avalikku huvi pakkuvat teenust ning neil on oluline roll selliste rikkumiste paljastamisel ja ennetamisel ning seeläbi **keskkonna ja** ühiskonna heaolu kaitsmisel. Isikud, kes puutuvad oma tööalase tegevuse raames kokku mõne organisatsiooniga, saavad sageli esimesena teada avalikku huvi ja keskkonda ähvardavatest ohtudest või kahjust. Inimesi, kes eeskirjade eiramise juhtudest teatavad, nimetatakse rikkumisest teatajateks. Sageli ei julge potentsiaalsed rikkumisest teatajad oma muredest või kahtlustest survemeetmete hirmus teatada. Sellised **füüsilised ja juriidilised** isikud peaksid saama kasu rikkumisest teatajate tasakaalustatud ja tulemuslikust kaitsest, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2019/1937²⁵.

²⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/1937 liidu õiguse rikkumisest teavitavate isikute kaitse kohta (ELT L 305, lk 17).

²⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/1937 liidu õiguse rikkumisest teavitavate isikute kaitse kohta (ELT L 305, lk 17).

Muudatusettepanek 26

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 24 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(24a) Keskkonnakaitsega tegelevad ka keskkonnakaitsjad, kellel on oluline roll kliimamuutuste mõju leevendamisel ja elurikkuse vähenemise vastu võitlemisel. Keskkonnakaitsjad on ka esimesed, kes kogu maailmas, sealhulgas ELis, kogevad keskkonnakuritegude tagajärgi. Sageli neid ähvardatakse, hirmutatakse, ahistatakse, kiusatakse taga, nende suhtes kasutatakse vägivalda või neid isegi tapetakse ning neile tuleks tagada piisav ja tõhus kaitse. Keskkonnakaitsjate, rikkumistest teatajate ja kodanikuühiskonna organisatsioonide vastu võidakse esitada ka kuritarvituslikke hagnid ja neid ähvardada ning neid tuleks kaitsta selliste kuritarvituslike tavade eest, mida nimetatakse ka üldsuse osalemise vastasteks strateegilisteks hagnideks.

Muudatusettepanek 27

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 24 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(24b) Liikmesriigid peaksid samuti kehtestama spetsiifilised kaitsemeetmed isikutele, kes teatavad kuritegudest, mis on toime pandud kuritegeliku organisatsiooni raames või sellise

Muudatusettepanek 28

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 25

Komisjoni ettepanek

(25) Ka teistel isikutel võib olla väärtuslikku teavet võimalike keskkonnakuritegude kohta. Nad võivad olla mõjutatud kogukonna liikmed või laiema ühiskonna liikmed, kes osalevad aktiivselt keskkonnakaitses. Keskkonnakuritegudest teatanud isikutele ja isikutele, kes teevad koostööd, aitamaks kaasa selliste kuritegudega seotud täitmise tagamisele, tuleks anda kriminaalmenetluse raames vajalikku tuge ja abi, et nad ei satuks koostöö tõttu ebasoodsasse olukorda, vaid neid toetataks ja abistataks. Neid isikuid tuleks kaitsta ka selle eest, et neid sellistest kuritegudest teatamise või kriminaalmenetluses tehtud koostöö pärast ahistataks või neile põhjendamatuid süüdistusi esitataks.

Muudatusettepanek 29

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 26

Muudatusettepanek

(25) Ka teistel **füüsilistel ja juriidilistel** isikutel võib olla väärtuslikku teavet võimalike keskkonnakuritegude kohta. Nad võivad olla mõjutatud kogukonna liikmed, **valitsusvälised organisatsioonid** või laiema ühiskonna liikmed, kes osalevad aktiivselt keskkonnakaitses. Keskkonnakuritegudest teatanud isikutele ja isikutele, kes teevad koostööd, aitamaks kaasa selliste kuritegudega seotud täitmise tagamisele, tuleks anda kriminaalmenetluse raames vajalikku tuge ja abi, et nad ei satuks koostöö tõttu ebasoodsasse olukorda, vaid neid toetataks ja abistataks. Neid isikuid tuleks kaitsta ka selle eest, et neid sellistest kuritegudest teatamise või kriminaalmenetluses tehtud koostöö pärast ahistataks või neile põhjendamatuid süüdistusi esitataks. ***Võimalikest keskkonnakuritegudest teatamist tuleks hõlbustada veebiplatvormi abil. Komisjon peaks looma teavitussüsteemi, mis võimaldab füüsilistel või juriidilistel isikutel kogu ELis keskkonnakuritegusid anonüümselt üles anda, ja tagama, et asjaomane liikmesriik võtaks kuriteo toimepanemise kohta esitatud tõsiste süüdistuste korral asjakohaseid järeelmeetmeid.***

Komisjoni ettepanek

(26) Kuna loodus ei saa kriminaalmenetluses end kannatanuna ise esindada, peaks tulemusliku täitmise tagamise huvides olema käesolevas direktiivis määratletud asjaomase üldsuse liikmeks oleval isikul Århusi konventsiooni²⁶ artikli 2 lõiget 5 ja artikli 9 lõiget 3 arvesse võttes võimalik liikmesriikide õigusraamistiku piires ja asjakohaste menetluseeskirjade kohaselt tegutseda keskkonna kui avaliku hüve nimel.

²⁶ Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Euroopa Majanduskomisjoni (UNECE) keskkonnainfo kättesaadavuse ja keskkonnaasjade otsustamises üldsuse osalemise ning neis asjus kohtu poole pöördumise konventsioon.

Muudatusettepanek 30

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 28

Komisjoni ettepanek

(28) Täitmise tagamise ahela toimimise tulemuslikkus sõltub mitmesugustest erioskustest. Kuna keskkonnakuritegudest tulenevate probleemide keerukuse ja selliste kuritegude tehnilise laadi tõttu tuleb rakendada valdkondadevahelist lähenemisviisi, on kõigis asjaomastes pädevates asutustes vaja kõrgetasemelisi õigusalaseid teadmisi, tehnilist oskusteavet ning kõrgetasemelist koolitust ja spetsialiseerumist. Liikmesriigid peaksid pakkuma keskkonnakuritegude avastamise, uurimise, nende eest vastutusele võtmise või nendega seotud kohtuasjade

Muudatusettepanek

(26) Kuna loodus ei saa kriminaalmenetluses end kannatanuna ise esindada, peaks tulemusliku täitmise tagamise huvides olema käesolevas direktiivis määratletud asjaomase üldsuse liikmeks oleval isikul Århusi konventsiooni²⁶ artikli 2 lõiget 5 ja artikli 9 lõiget 3 arvesse võttes võimalik liikmesriikide õigusraamistiku piires ja asjakohaste menetluseeskirjade kohaselt tegutseda keskkonna kui avaliku hüve nimel, ***samuti peaks neil olema õigus esitada kohtule hagi, et saavutada ökoloogiline ja keskkonnaalane taastamine.***

²⁶ Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Euroopa Majanduskomisjoni (UNECE) keskkonnainfo kättesaadavuse ja keskkonnaasjade otsustamises üldsuse osalemise ning neis asjus kohtu poole pöördumise konventsioon.

Muudatusettepanek

(28) Täitmise tagamise ahela toimimise tulemuslikkus sõltub mitmesugustest erioskustest. Kuna keskkonnakuritegudest tulenevate probleemide keerukuse ja selliste kuritegude tehnilise laadi tõttu tuleb rakendada valdkondadevahelist lähenemisviisi, on kõigis asjaomastes pädevates asutustes vaja kõrgetasemelisi õigusalaseid teadmisi, tehnilist oskusteavet ning kõrgetasemelist koolitust ja spetsialiseerumist. Liikmesriigid peaksid pakkuma keskkonnakuritegude avastamise, uurimise, nende eest vastutusele võtmise või nendega seotud kohtuasjade

lahendamisega tegelevate isikute ülesandeid silmas pidades sobivat koolitust. Täitmise tagamise ahela professionaalsuse ja mõjususe maksimeerimiseks peaksid liikmesriigid kaaluma keskkonnakuritegudega tegelemiseks ka spetsiaalsete uurimisüksuste, prokuröride ja kriminaalkohtunike määramist. Kriminaalkohtud võiksid ette näha spetsiaalsed kohtunike kojad. Tehniline oskusteave tuleks **teha kättesaadavaks kõigile asjaomastele täitevasutustele.**

lahendamisega tegelevate isikute ülesandeid silmas pidades sobivat koolitust. Täitmise tagamise ahela professionaalsuse ja mõjususe maksimeerimiseks peaksid liikmesriigid kaaluma keskkonnakuritegudega tegelemiseks ka spetsiaalsete uurimisüksuste **või -osakondade loomist ning**, prokuröride ja kriminaalkohtunike määramist. Kriminaalkohtud võiksid ette näha spetsiaalsed kohtunike kojad. **Kõigile asjaomastele täitevasutustele tuleks teha kättesaadavaks tehniline oskusteave ja nende ülesannete täitmiseks vajalikud vahendid. Kogu õiguskaitseahelas tuleks luua tõhusad ja kiired koostöömehhanismid.**

Muudatusettepanek 31

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 29

Komisjoni ettepanek

(29) Edukaks täitmise tagamiseks peaksid liikmesriigid tegema keskkonnakuritegude uurimiseks kättesaadavaks tulemuslikud vahendid, nagu need, mis on sätestatud nende siseriiklikus õiguses organiseeritud kuritegevuse või muude raskete kuritegude vastu võitlemiseks. Need vahendid peaksid muu hulgas hõlmama side pealtkuulamist, varjatud jälgimist, sealhulgas elektroonilist jälgimist, kontrollialuseid saadetisi, pangakontode jälgimist ja muid finantsuurimise vahendeid. Neid vahendeid tuleks kasutada kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega ja täielikus kooskõlas Euroopa Liidu põhiõiguste hartaga. Kooskõlas siseriikliku õigusega peaks nende uurimisvahendite kasutamist õigustama uuritavate kuritegude laad ja raskusaste. **Tagada tuleb õigus isikuandmete kaitsele.**

Muudatusettepanek

(29) Edukaks täitmise tagamiseks peaksid liikmesriigid tegema keskkonnakuritegude uurimiseks kättesaadavaks tulemuslikud vahendid, nagu need, mis on sätestatud nende siseriiklikus õiguses organiseeritud kuritegevuse või muude raskete **piiriülese mõõtmega** kuritegude vastu võitlemiseks. Need vahendid peaksid muu hulgas hõlmama side pealtkuulamist, varjatud jälgimist, sealhulgas elektroonilist jälgimist, kontrollialuseid saadetisi, pangakontode jälgimist ja muid finantsuurimise vahendeid. Neid vahendeid tuleks kasutada kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega ja täielikus kooskõlas Euroopa Liidu põhiõiguste hartaga, **sealhulgas õigusega era- ja perekonnaelu austamisele ning isikuandmete kaitsele.** Kooskõlas siseriikliku õigusega peaks nende uurimisvahendite kasutamist õigustama

uuritavate kuritegude laad ja raskusaste.

Muudatusettepanek 32

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 30

Komisjoni ettepanek

(30) Selleks et tagada tulemuslik, integreeritud ja sidus täitmise tagamise süsteem, mis hõlmab haldus-, tsiviil- ja kriminaalõiguslikke meetmeid, peaksid liikmesriigid korraldama sisemist koostööd ja teabevahetust kõigi haldus- ja kriminaalõiguslike täitmise tagamise ahelate osaliste ning karistus- ja parandusmeetmete eest vastutavate isikute vahel. Kohaldatavate normide kohaselt peaksid liikmesriigid tegema oma vastavates pädevusvaldkondades koostööd ka ELi asutuste, eelkõige Eurojusti ja Europol kaudu, ning ELi organitega, sealhulgas Euroopa Prokuratuuri ja Euroopa Pettustevastase Ametiga (OLAF).

Muudatusettepanek

(30) Selleks et tagada tulemuslik, integreeritud ja sidus täitmise tagamise süsteem, mis hõlmab haldus-, tsiviil- ja kriminaalõiguslikke meetmeid, peaksid liikmesriigid korraldama sisemist koostööd, **heade tavade vahetamist** ja teabevahetust kõigi haldus- ja kriminaalõiguslike täitmise tagamise ahelate osaliste ning karistus- ja parandusmeetmete eest vastutavate isikute vahel. **Samuti peaksid liikmesriigid tagama ja tugevdama strateegilisel ja operatiivsel tasandil abi, koordineerimist ja koostööd nii omavahel kui ka ELi tasandil.** Kohaldatavate normide kohaselt peaksid liikmesriigid tegema oma vastavates pädevusvaldkondades koostööd ka ELi asutuste, eelkõige Eurojusti ja Europol kaudu, ning ELi organitega, sealhulgas Euroopa Prokuratuuri ja Euroopa Pettustevastase Ametiga (OLAF).

Muudatusettepanek 33

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 30 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(30a) Arvestades keskkonnakuritegude suurt finantsmõju, nende võimalikku seost muude raskete finantskuritegudega ja nende piiriülest laadi, on Euroopa Prokuratuuril, kellel on pädevus ja volitused koordineerida uurimist ja süüdistuse esitamist piiriüleste juhtumite puhul, kõige paremad võimalused

kasutada oma pädevust kõige raskemate piiriülese mõõtmega keskkonnakuritegude puhul. Seepärast peaks komisjon esitama hindamisaruande Euroopa Prokuratuuri volituste võimaliku laiendamise ja üksikasjade kohta, nagu on sätestatud ELi toimimise lepingu artiklis 86, et hõlmata rasked keskkonnakuriteod, mis kahjustavad liidu huve või mõjutavad ELi keskkonnakaitsega seotud poliitika järjepidevat kohaldamist.

Muudatusettepanek 34

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 32

Komisjoni ettepanek

(32) Käesolevas direktiivis osutatud kuritegude tulemuslikuks tõkestamiseks on vaja, et liikmesriikide pädevad asutused koguksid täpseid, järjepidevaid ja võrreldavaid andmeid keskkonnakuritegude ulatuse ja suundumuste ning nende vastu võitlemiseks tehtavate jõupingutuste ja tulemuste kohta. Neid andmeid tuleks kasutada statistika koostamiseks, et toetada täitmise tagamise operatiivset ja strateegilist planeerimist, ning kodanike teavitamiseks. Liikmesriigid peaksid keskkonnakuritegude kohta koguma ja komisjonile esitama asjakohaseid statistilisi andmeid. Komisjon peaks liikmesriikide edastatud andmete põhjal korrapäraselt tulemusi hindama ja avaldama.

Muudatusettepanek 35

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 1 – lõik 1 Direktiiv 2008/99/EÜ Artikkel 1

Muudatusettepanek

(32) Käesolevas direktiivis osutatud kuritegude tulemuslikuks tõkestamiseks on vaja, et liikmesriikide pädevad asutused koguksid *ja säilitaksid asjakohaseid* täpseid, järjepidevaid ja võrreldavaid andmeid keskkonnakuritegude ulatuse ja suundumuste ning nende vastu võitlemiseks tehtavate jõupingutuste ja tulemuste kohta. Neid andmeid tuleks kasutada statistika koostamiseks, et toetada täitmise tagamise operatiivset ja strateegilist planeerimist, ning kodanike teavitamiseks. Liikmesriigid peaksid keskkonnakuritegude kohta koguma ja komisjonile esitama asjakohaseid statistilisi andmeid. Komisjon peaks liikmesriikide edastatud andmete põhjal korrapäraselt tulemusi hindama ja avaldama.

Komisjoni ettepanek

Käesoleva direktiiviga kehtestatakse miinimumeeskirjad kuritegude ja karistuste määratlemiseks, et keskkonda tulemuslikumalt kaitsta.

Muudatusettepanek

Käesoleva direktiiviga kehtestatakse miinimumeeskirjad **keskkonnakuritegude vastu võitlemiseks**, kuritegude ja karistuste määratlemiseks **ning õiguskaitseasutuste ja süüdistuse ettevalmistamise eest vastutavate asutuste tegevuse ja koostöö hõlbustamiseks**, et keskkonda tulemuslikumalt kaitsta.

Muudatusettepanek 36

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 1 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(1a) „tõsine kahju“ – kahju, mis hõlmab mis tahes keskkonnaelemendi väga tõsiseid kahjulikke muutusi, häireid või kahjustusi, sealhulgas tõsine mõju inimeste elule või loodus-, kultuuri- või majandusressurssidele;

Muudatusettepanek 37

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 1 – alapunkt b
Direktiiv 2008/99/EÜ**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

b) liikmesriigi selline õigusakt, **haldusakt** või liikmesriigi pädeva ametiasutuse selline otsus, millega kohaldatakse punktis a osutatud liidu õigusakte.

b) liikmesriigi selline õigusakt, **haldustoiming, määrus** või liikmesriigi pädeva ametiasutuse selline otsus, millega kohaldatakse punktis a osutatud liidu õigusakte.

Muudatusettepanek 38

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 1 b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(1b) „pikaajaline kahju“ – kahju, mis on pöördumatu või mida ei ole võimalik mõistliku aja jooksul loodusliku taastumise teel heastada;

Muudatusettepanek 39

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 1 c (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(1c) „ulatuslik kahju“ – kahju, mis ulatub piiratud geograafilisest piirkonnast kaugemale, ulatub üle riigipiiride või mille tõttu kannatab terve ökosüsteem või liik või suur hulk inimesi;

Muudatusettepanek 40

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 1 d (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(1d) „raske hooletus“ – sellise kahju hoolimatu ignoreerimine, mis oleks eeldatava sotsiaalse ja majandusliku kasuga võrreldes selgelt ebaproportsionaalne;

Muudatusettepanek 41

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 1 e (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(1e) „keskkond“ – Maa, selle biosfäär, krüosfäär, litosfäär, hüdrofäär ja atmosfäär, samuti maailmaruum;

Muudatusettepanek 42
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 1 – alapunkt 1
Direktiiv 2008/99/EÜ

Komisjoni ettepanek

Tegevus loetakse liikmesriigi pädeva asutuse loast hoolimata õigusvastaseks juhul, kui luba saadi pettuse teel või korrupsiooni, väljapressimise või sundimise teel;

Muudatusettepanek

Tegevus loetakse liikmesriigi pädeva asutuse loast hoolimata õigusvastaseks juhul, kui luba **oli ebaseaduslik**, saadi pettuse teel või korrupsiooni, väljapressimise või sundimise teel;

Muudatusettepanek 43

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 3
Direktiiv 2008/99/EÜ

Komisjoni ettepanek

(3) „juriidiline isik“ – iga üksus, kellel on kehtivate siseriiklike õigusaktide kohaselt juriidilise isiku staatus, **välja arvatud riigid või** avalik-õiguslikud organid, kes teostavad **riigivõimu, ja avalik-õiguslikud rahvusvahelised organisatsioonid**;

Muudatusettepanek

(3) „juriidiline isik“ – iga üksus, kellel on kehtivate siseriiklike õigusaktide kohaselt juriidilise isiku staatus, **sealhulgas siseriiklike õigusaktide alusel tegutsevad** avalik-õiguslikud organid, kes teostavad **avalikku võimu**;

Muudatusettepanek 44

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 4
Direktiiv 2008/99/EÜ

Komisjoni ettepanek

(4) „asjaomane üldsus“ – isikud, keda **artiklis 3** või 4 osutatud kuriteod mõjutavad või võivad mõjutada. Selle määratluse kohaldamisel **loetakse huvi omavaks isikud**, kellel on piisav huvi või kelle õigusi jätkuvalt kahjustatakse, **samuti valitsusvälised organisatsioonid**, kes **edendavad keskkonnakaitset ja** vastavad siseriikliku õiguse kohastele

Muudatusettepanek

(4) „asjaomane üldsus“ – isikud **või isikute rühmad, sealhulgas kohalikud kogukonnad**, keda artiklis 3, **artikli 3 lõikes 1a** või **artiklis 4** osutatud kuriteod mõjutavad või võivad mõjutada, **samuti valitsusvälised organisatsioonid, kes edendavad keskkonnakaitset**. Selle määratluse kohaldamisel **tagavad liikmesriigid, et asjaomase üldsuse**

proportsionaalsetele nõuetele;

liikmeid, kellel on piisav huvi või kelle õigusi jätkuvalt kahjustatakse **ja** kes vastavad siseriikliku õiguse kohastele proportsionaalsetele nõuetele, **loetakse huvi omavateks isikuteks**;

Muudatusettepanek 45

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 5 a (uus)
Direktiiv 2008/99/EÜ

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(5a) „*ebaseaduslik raie*“ – *igasugune raie, mis rikub kehtivaid eeskirju ja õigusakte ning ei piirdu juhtumitega, mis hõlmavad tooteid või kaupu, mis kuuluvad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 995/2010 kohaldamisalasse, sealhulgas kohaliku, piirkondliku või riikliku metsaameti tegevus, mis rikub ELi õigust looduskaitse valdkonnas või õigusakti, millega rakendatakse ELi strateegilist algatust looduskaitse valdkonnas;*

Muudatusettepanek 46

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 3 – lõige -1 (uus)
Direktiiv 2008/99/EÜ

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

-1. *Liikmesriigid tagavad, et füüsilise või juriidilise isiku õigusvastane tegevus või tegevusetus, mida ei ole käsitletud lõigetes 1 ja 1a ning mis põhjustab või võib põhjustada olulist kahju keskkonnale, käsitatakse kuriteona, kui see on toime pandud tahtlikult või raske hooletuse tõttu.*

Muudatusettepanek 47

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 3 – lõige 1 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

1. Liikmesriigid tagavad, et kuriteona käsitatakse järgmist tegevust, kui see on õigusvastane ja tahtlikult toime pandud:

Muudatusettepanek

1. Liikmesriigid tagavad, et kuriteona käsitatakse järgmist tegevust, kui see on õigusvastane ja tahtlikult **või vähemalt raske hooletuse tõttu** toime pandud:

Muudatusettepanek 48

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 3 – lõige 1 – punkt a
Artikkel 3

Komisjoni ettepanek

(a) teatava koguse materjalide või ainete või ioniseeriva kiirguse juhtimine või heitmine õhku, pinnasesse või vette, mis põhjustab või võib põhjustada inimese surma või tõsiseid kehavigastusi või olulist kahju õhu, pinnase või vee kvaliteedile või loomadele või taimedele;

Muudatusettepanek

(a) teatava koguse materjalide, **energia** või ainete või ioniseeriva kiirguse juhtimine või heitmine õhku, pinnasesse või vette, mis põhjustab või võib põhjustada inimese surma **või olulist kahju inimese tervisele** või tõsiseid kehavigastusi või olulist kahju õhu, pinnase või vee kvaliteedile või loomadele või taimedele;

Muudatusettepanek 49

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 3 – lõige 1 – punkt b
Artikkel 3

Komisjoni ettepanek

(b) sellise toote turulelaskmine, mis keeldu või mõnda muud nõuet rikkudes põhjustab või võib põhjustada toote ulatuslikuma kasutamise tõttu inimese surma või tõsiseid kehavigastusi või olulist kahju õhu, vee või pinnase kvaliteedile või loomadele või taimedele;

Muudatusettepanek

(b) sellise toote turulelaskmine, mis keeldu või mõnda muud nõuet rikkudes põhjustab või võib põhjustada toote ulatuslikuma kasutamise tõttu inimese surma või **olulist kahju inimese tervisele** või tõsiseid kehavigastusi või olulist kahju õhu, vee või pinnase kvaliteedile või loomadele või taimedele;

Muudatusettepanek 50

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 3 – lõige 1 – punkt c – sissejuhatav osa

Artikkel 3

Komisjoni ettepanek

(c) ainete tootmine, turule laskmine või kasutamine kas puhasainena, segudes või toodetes, sealhulgas nende lisamine toodetesse, kui

Muudatusettepanek

(c) ainete tootmine, turule laskmine, **eksportimine** või kasutamine kas puhasainena, segudes või toodetes, sealhulgas nende lisamine toodetesse, kui

Muudatusettepanek 51

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 3 – lõige 1 – punkt c – lõik 1

Komisjoni ettepanek

ning see põhjustab või võib põhjustada inimese surma või tõsiseid kehavigastusi või olulist kahju õhu, pinnase või vee kvaliteedile või loomadele või taimedele;

Muudatusettepanek

ning see põhjustab või võib põhjustada inimese surma või **olulist kahju inimese tervisele või** tõsiseid kehavigastusi või olulist kahju õhu, pinnase või vee kvaliteedile või loomadele või taimedele;

Muudatusettepanek 52

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 3 – lõige 1 – punkt e – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

(e) jäätmete kogumine, vedamine, taaskasutamine või lõppladustamine, nimetatud protsesside järelevalve ning lõppladustamiskohtade järelhooldus, kaasa arvatud toimingud, mida teevad vahendajad või maaklerid (jäätmehooldus), kui õigusvastane tegevus

Muudatusettepanek

(e) jäätmete kogumine, vedamine, **käitlemine**, taaskasutamine või lõppladustamine, nimetatud protsesside järelevalve ning lõppladustamiskohtade järelhooldus, kaasa arvatud toimingud, mida teevad vahendajad või maaklerid (jäätmehooldus), kui õigusvastane tegevus

Muudatusettepanek 53

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 3 – lõige 1 – punkt e – alapunkt i

Komisjoni ettepanek

(i) on seotud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2008/98/EÜ³⁹ artikli 3 punktis 2 määratletud ohtlike jäätmetega **ja hõlmab neid jäätmeid arvestatavas koguses**;

³⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. novembri 2008. aasta direktiiv 2008/98/EÜ, mis käsitleb jäätmeid ja millega tunnistatakse kehtetuks teatud direktiivid (ELT L 312, 22.11.2008, lk 3–30).

Muudatusettepanek 54

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 3 – lõige 1 – punkt e – alapunkt ii**

Komisjoni ettepanek

(ii) on seotud muude kui punktis i nimetatud jäätmetega ning põhjustab või võib põhjustada inimese surma või tõsiseid kehavigastusi või olulist kahju õhu, pinnase või vee kvaliteedile või loomadele või taimedele;

Muudatusettepanek 55

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 3 – lõige 1 – punkt f**

Komisjoni ettepanek

(f) jäätmete vedu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1013/2006⁴⁰ artikli 2 punkti 35 tähenduses, **kui see toimub arvestatavas koguses**, olenemata sellest, kas tegu on ühekordse veo või mitme omavahel seotud veoga;

Muudatusettepanek

(i) on seotud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2008/98/EÜ³⁹ artikli 3 punktis 2 määratletud ohtlike jäätmetega;

³⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. novembri 2008. aasta direktiiv 2008/98/EÜ, mis käsitleb jäätmeid ja millega tunnistatakse kehtetuks teatud direktiivid (ELT L 312, 22.11.2008, lk 3–30).

Muudatusettepanek

(ii) on seotud muude kui punktis i nimetatud jäätmetega ning põhjustab või võib põhjustada inimese surma, **olulist kahju inimese tervisele** või tõsiseid kehavigastusi või olulist kahju õhu, pinnase või vee kvaliteedile või loomadele või taimedele;

Muudatusettepanek

(f) jäätmete vedu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1013/2006⁴⁰ artikli 2 punkti 35 tähenduses, olenemata sellest, kas tegu on ühekordse veo või mitme omavahel seotud veoga;

⁴⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. juuni 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1013/2006 jäätmesaadetiste kohta (ELT L 190, 12.7.2006, lk 1).

⁴⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. juuni 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1013/2006 jäätmesaadetiste kohta (ELT L 190, 12.7.2006, lk 1).

Muudatusettepanek 56

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 3 – lõige 1 – punkt h

Komisjoni ettepanek

(h) **Euroopa** Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2005/35/EÜ⁴² (mis käsitleb laevade põhjustatud merereostust ning karistuste kehtestamist merereostusega seotud rikkumiste eest) artikli 4 lõikes 1 osutatud saasteainete merreheitmine laevadelt kõnealuse direktiivi artikli 3 lõikes 1 osutatud aladel, tingimusel et laevadelt pärinevate saasteainete merreheitmine ei vasta kõnealuse direktiivi artiklis 5 sätestatud eranditele; seda sätet ei kohaldata üksikjuhtudel, kui laevalt pärinevate saasteainete merreheitmisega ei põhjustata vee kvaliteedi halvenemist, välja arvatud juhul, kui sama õigusrikkuja toime pandud korduvad juhtumid üheskoos põhjustavad vee kvaliteedi halvenemise;

⁴² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. septembri 2005. aasta direktiiv 2005/35/EÜ, mis käsitleb laevade põhjustatud merereostust ning karistuste kehtestamist merereostusega seotud rikkumiste eest (ELT L 255, 30.9.2005, lk 11–21).

Muudatusettepanek 57

Muudatusettepanek

(h) **direktiivi 2008/56/EÜ artikli 3 lõikes 8 osutatud saasteainete või Euroopa** Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2005/35/EÜ⁴² (mis käsitleb laevade põhjustatud merereostust ning karistuste kehtestamist merereostusega seotud rikkumiste eest) artikli 4 lõikes 1 osutatud saasteainete merreheitmine laevadelt kõnealuse direktiivi artikli 3 lõikes 1 osutatud aladel, tingimusel et laevadelt pärinevate saasteainete merreheitmine ei vasta kõnealuse direktiivi artiklis 5 sätestatud eranditele; seda sätet ei kohaldata üksikjuhtudel, kui laevalt pärinevate saasteainete merreheitmisega ei põhjustata vee **või merekeskkonna** kvaliteedi halvenemist, välja arvatud juhul, kui sama õigusrikkuja toime pandud korduvad juhtumid üheskoos põhjustavad vee **või merekeskkonna** kvaliteedi halvenemise;

⁴² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. septembri 2005. aasta direktiiv 2005/35/EÜ, mis käsitleb laevade põhjustatud merereostust ning karistuste kehtestamist merereostusega seotud rikkumiste eest (ELT L 255, 30.9.2005, lk 11–21).

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 3 – lõige 1 – punkt i

Komisjoni ettepanek

(i) sellise rajatise paigaldamine, käitamine või demonteerimine, kus toimub ohtlik tegevus või kus ladustatakse või kasutatakse ohtlikke aineid, valmistisi või saasteaineid, mis kuuluvad Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2012/18/EL⁴³, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/75/EL⁴⁴ või Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2013/30/EL⁴⁵ kohaldamisalasse ja mis põhjustavad või võivad põhjustada inimese surma või tõsiseid kehavigastusi või olulist kahju õhu, pinnase või vee kvaliteedile või loomadele või taimedele;

⁴³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2012. aasta direktiiv 2012/18/EL ohtlike ainetega seotud suurõnnetuse ohu ohjeldamise ning nõukogu direktiivi 96/82/EÜ muutmise ja hilisema kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 197, 24.7.2012, lk 1–37).

⁴⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta direktiiv 2010/75/EL tööstusheidete kohta (saastuse kompleksne vältimine ja kontroll) (ELT L 334, 17.12.2010, lk 17–119).

⁴⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/30/EL, milles käsitletakse avamere nafta- ja gaasiammutamisprotsesside ohutust ja millega muudetakse direktiivi 2004/35/EÜ (ELT L 178, 28.6.2013, lk 66–106).

Muudatusettepanek 58

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 3 – lõige 1 – punkt k

Muudatusettepanek

(i) sellise rajatise paigaldamine, käitamine või demonteerimine, kus toimub ohtlik tegevus või kus ladustatakse või kasutatakse ohtlikke aineid, valmistisi või saasteaineid, mis kuuluvad Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2012/18/EL⁴³, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/75/EL⁴⁴ või Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2013/30/EL⁴⁵ kohaldamisalasse ja mis põhjustavad või võivad põhjustada inimese surma, **olulist kahju inimese tervisele** või tõsiseid kehavigastusi või olulist kahju õhu, pinnase või vee kvaliteedile või loomadele või taimedele;

⁴³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2012. aasta direktiiv 2012/18/EL ohtlike ainetega seotud suurõnnetuse ohu ohjeldamise ning nõukogu direktiivi 96/82/EÜ muutmise ja hilisema kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 197, 24.7.2012, lk 1–37).

⁴⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta direktiiv 2010/75/EL tööstusheidete kohta (saastuse kompleksne vältimine ja kontroll) (ELT L 334, 17.12.2010, lk 17–119).

⁴⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/30/EL, milles käsitletakse avamere nafta- ja gaasiammutamisprotsesside ohutust ja millega muudetakse direktiivi 2004/35/EÜ (ELT L 178, 28.6.2013, lk 66–106).

Komisjoni ettepanek

(k) pinna- või põhjavee võtmine, mis põhjustab või võib põhjustada olulist kahju pinnaveekogude ökoloogilisele seisundile või potentsiaalile või põhjaveekogumite kvantitatiivsele seisundile;

Muudatusettepanek

(k) pinna- või põhjavee võtmine, mis põhjustab või võib põhjustada olulist kahju pinnaveekogude ökoloogilisele seisundile või potentsiaalile või põhjaveekogumite kvantitatiivsele seisundile ***või toob kaasa viimastes veemajanduskavades määratletud veekogude seisundi halvenemise direktiivi 2000/60/EÜ V lisa määratluste kohaselt;***

Muudatusettepanek 59

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 3 – lõige 1 – punkt k a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(ka) tõsise rikkumise toime panemine Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1224/2009 artikli 90 tähenduses;

Muudatusettepanek 60

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 3 – lõige 1 – punkt l**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(l) nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ⁴⁹ IV ja V lisas loetletud looduslike looma- või taimeliikide isendi või isendite (kui V lisas loetletud liikide suhtes kohaldatakse samu meetmeid kui IV lisas loetletud liikide suhtes) ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/147/EÜ⁵⁰ artiklis 1 osutatud liikide tapmine, hävitamine, äravõtmine, omamine, müük või müügiks pakkumine, v.a juhul, kui tegemist ei ole arvestatava kogusega;

(l) nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ⁴⁹ IV ja V lisas loetletud looduslike looma- või taimeliikide isendi või isendite (kui V lisas loetletud liikide suhtes kohaldatakse samu meetmeid kui IV lisas loetletud liikide suhtes) ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/147/EÜ⁵⁰ artiklis 1 osutatud liikide tapmine, hävitamine, äravõtmine, omamine, müük või müügiks pakkumine, ***sh internetis***, v.a juhul, kui tegemist ei ole arvestatava kogusega;

⁴⁹ Nõukogu 21. mai 1992. aasta direktiiv 92/43/EMÜ looduslike elupaikade

⁴⁹ Nõukogu 21. mai 1992. aasta direktiiv 92/43/EMÜ looduslike elupaikade

ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta (ELT L 206, 22.7.1992, lk 7–50).

⁵⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. novembri 2009. aasta direktiiv 2009/147/EÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta (ELT L 20, 26.1.2010, lk 7–25).

ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta (ELT L 206, 22.7.1992, lk 7–50).

⁵⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. novembri 2009. aasta direktiiv 2009/147/EÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta (ELT L 20, 26.1.2010, lk 7–25).

Muudatusettepanek 61

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 3 – lõige 1 – punkt m

Komisjoni ettepanek

(m) kauplemine nõukogu määruse (EÜ) nr 338/97⁵¹ A ja B lisas loetletud looduslike looma- või taimeliikide või nende osade või neist saaduga, v.a juhul, kui tegemist ei ole arvestatava kogusega;

⁵¹ Nõukogu 9. detsembri 1996. aasta määrus (EÜ) nr 338/97 looduslike looma- ja taimeliikide kaitse kohta nendega kauplemise reguleerimise teel (EÜT L 61, 3.3.1997, lk 1).

Muudatusettepanek 62

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 3 – lõige 1 – punkt m a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(m) kauplemine, *sealhulgas internetis*, nõukogu määruse (EÜ) nr 338/97⁵¹ A, B ja C lisas loetletud looduslike looma- või taimeliikide või nende osade või neist saaduga, v.a juhul, kui tegemist ei ole arvestatava kogusega;

⁵¹ Nõukogu 9. detsembri 1996. aasta määrus (EÜ) nr 338/97 looduslike looma- ja taimeliikide kaitse kohta nendega kauplemise reguleerimise teel (EÜT L 61, 3.3.1997, lk 1).

(ma) kooskõlas loodusdirektiivi artikli 15 ja VI lisa sätetega jahipidamisel või kalastamisel mürkide, lõhkeainete või muude looduslike liikide jaoks samavõrra laastavate või keelatud vahendite või varustuse kasutamise;

Muudatusettepanek 63

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 3 – lõige 1 – punkt n a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(na) loata arendus- või ehitustööde tegemine teede rajamiseks või rohealadeks ettenähtud aladel, riigimandis oleval maal või maa-alal, mis on kas õiguslikult või haldustasandil tunnustatud maastiku-, keskkonna-, kunsti-, ajaloo- või kultuuriväärtusega alana, või mis on samal põhjusel kuulutatud erikaitsealaks, eeskätt Natura 2000 võrgustikku kuuluvad ja ELi õigusaktidega kaitstud looduslikud ja poollooduslikud alad;

Muudatusettepanek 64

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 3 – lõige 1 – punkt n b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(nb) metsatulekahjude põhjustamine;

Muudatusettepanek 65

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 3 – lõige 1 – punkt n c (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(nc) artikli 2 lõikes 5a määratletud ebaseaduslik raie;

Muudatusettepanek 66

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 3 – lõige 1 – punkt o**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(o) igasugune tegevus, mis põhjustab

(o) igasugune tegevus, mis põhjustab

kaitsealuse elupaiga seisundi **märkimisväärset halvenemist** direktiivi 92/43/EMÜ artikli 6 lõike 2 tähenduses, **kui selline halvenemine on märkimisväärne**;

kaitsealuse elupaiga seisundi **halvenemist või selliste liikide märkimisväärset häirimist, mille kaitseks alad on määratud**, direktiivi 92/43/EMÜ artikli 6 lõike 2 tähenduses;

Muudatusettepanek 67

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 3 – lõige 1 – punkt p – alapunkt ii

Komisjoni ettepanek

(ii) tegevusega rikutakse määruse (EL) nr 1143/2014 artikli 8 alusel välja antud loa või artikli 9 alusel antud volituse tingimust ja tegevus põhjustab või võib põhjustada inimese surma või tõsiseid kehavigastusi või olulist kahju õhu, pinnase või vee kvaliteedile või loomadele või taimedele;

Muudatusettepanek

(ii) tegevusega rikutakse määruse (EL) nr 1143/2014 artikli 8 alusel välja antud loa või artikli 9 alusel antud volituse tingimust ja tegevus põhjustab või võib põhjustada inimese surma, **olulist kahju inimese tervisele** või tõsiseid kehavigastusi või olulist kahju õhu, pinnase või vee kvaliteedile või loomadele või taimedele;

Muudatusettepanek 68

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 3 – lõige 1 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1a. Liikmesriigid tagavad, et ökotsiidi käsitatakse käesoleva direktiivi kohaldamisel raske kuriteona ja määratletakse kui õigusvastast või raskelt hooletut tegu või tegevusetust, mis on pandud toime teadmise, et see võib suure tõenäosusega põhjustada tõsist ja laialdast või pikaajalist kahju keskkonnale.

Muudatusettepanek 69

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 3 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. Liikmesriigid tagavad, et lõike 1 punktides a, b, c, d, e, f, h, i, j, k, m, n, punkti p alapunktis ii ning punktides q ja r osutatud tegevust käsitatakse samuti kuriteona, kui see on toime pandud vähemalt raske hooletuse tõttu.

Muudatusettepanek 70

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 3 – lõige 3 – sissejuhatav osa**

Komisjoni ettepanek

3. Liikmesriigid tagavad, et nende siseriiklikes õigusaktides määratakse kindlaks, et lõike 1 punktides a–e, i, j, k ja p osutatud kuritegude uurimisel, nende eest süüdistuse esitamisel ja nendega seotud kohtuasjade lahendamisel võetakse selle hindamisel, kas kahju või tõenäoline kahju on oluline, vajaduse korral arvesse **järgmisi elemente:**

Muudatusettepanek 71

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 3 – lõige 3 – punkt a a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek 72

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 3 – lõige 3 – punkt b**

Komisjoni ettepanek

(b) kas kahju on pikaajaline, keskmise

Muudatusettepanek

välja jäetud

Muudatusettepanek

3. Liikmesriigid tagavad, et nende siseriiklikes õigusaktides määratakse kindlaks, et lõike 1 punktides a–e, i, j, k ja p osutatud kuritegude uurimisel, nende eest süüdistuse esitamisel ja nendega seotud kohtuasjade lahendamisel võetakse selle hindamisel, kas kahju või tõenäoline kahju on oluline, vajaduse korral arvesse **vähemalt ühte järgmistest elementidest:**

Muudatusettepanek

(aa) keskkonnale tekitatud kahju kõrvaldamise hinnangulised kulud;

Muudatusettepanek

(b) kas kahju **või selle mõju** on

kestusega või lühiajaline;

pikaajaline, keskmise kestusega või lühiajaline;

Muudatusettepanek 73

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 3 – lõige 3 – punkt e**

Komisjoni ettepanek

(e) kahju *pöördumus*.

Muudatusettepanek

(e) kahju *pöördumuse ulatus*.

Muudatusettepanek 74

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 3 – lõige 3 – punkt e a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(ea) mõjutatud ökosüsteemile tekitatud kahju rahaline väärtus, mis määratakse kindlaks muu hulgas selle ökoloogilise, keskkonnaalase ja sotsiaalse mõju alusel;

Muudatusettepanek 75

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 3 – lõige 3 – punkt e b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(eb) õigusrikkuja kuriteo toimepanemisest saadud rahalise kasu suurus, sealhulgas nõuete täitmisega seotud kulud; (Muudatusettepanek 55 arvamus koostaja, muudatusettepanek 281 fraktsioon Renew)

Muudatusettepanek 76

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 3 – lõige 3 – punkt e c (uus)**

(ec) mõju mõjutatud liikide, populatsiooni või elupaiga kaitsestaatusele ja suundumustele;

Muudatusettepanek 77

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 3 – lõige 4 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

4. Liikmesriigid tagavad, et nende siseriiklikes õigusaktides määratakse kindlaks, et lõike 1 punktides a–e, i, j, k ja **p** osutatud kuritegude uurimisel, nende eest süüdistuse esitamisel ja nendega seotud kohtuasjade lahendamisel võetakse selle hindamisel, kas tegevus võib kahjustada õhu, pinnase või vee kvaliteeti või loomi või taimi, arvesse **järgmisi elemente**:

Muudatusettepanek

4. Liikmesriigid tagavad, et nende siseriiklikes õigusaktides määratakse kindlaks, et lõike 1 punktides a–e, i, j, k, **p** ja **ra** osutatud kuritegude uurimisel, nende eest süüdistuse esitamisel ja nendega seotud kohtuasjade lahendamisel võetakse selle hindamisel, kas tegevus võib kahjustada õhu, pinnase või vee kvaliteeti või loomi või taimi, **vajaduse korral arvesse vähemalt ühte järgmistest elementidest**:

Muudatusettepanek 78

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 3 – lõige 4 – punkt a

Komisjoni ettepanek

(a) tegevus on seotud toiminguga, mida peetakse riskantseks või ohtlikuks ning milleks on vaja luba, mida ei ole saadud või mida ei ole järgitud;

Muudatusettepanek

(a) tegevus on seotud toiminguga, mida peetakse riskantseks või ohtlikuks ning milleks on vaja luba, mida ei ole saadud või mida ei ole järgitud, **või tegevus viiakse läbi loa alusel, mis on ebaseaduslik, saadud pettuse teel või korrupsiooni, väljapressimise või sundimise teel**;

Muudatusettepanek 79

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 3 – lõige 4 – punkt c a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(ca) mõju inimeste tervisele ja muudele inimõigustele;

Muudatusettepanek 80

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 3 – lõige 4 – punkt c b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

**(cb) tegevusega rikutakse
hoolsuskohustust;**

Muudatusettepanek 81

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 3 – lõige 4 – punkt c c (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

**(cc) õigusrikkuja kuriteo
toimepanemisest saadud rahaline kasu,
sealhulgas nõuete täitmisega seotud
kulud;**

Muudatusettepanek 82

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 3 – lõige 5 – sissejuhatav osa**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

5. Liikmesriigid tagavad, et nende siseriiklikes õigusaktides määratakse kindlaks, et lõike 1 punktides e, f, l, m ja n osutatud kuritegude uurimisel, nende eest süüdistuse esitamisel ja nendega seotud kohtuasjade lahendamisel võetakse selle hindamisel, kas **tegemist** on või ei ole arvestatava kogusega, arvesse **järgmisi elemente**:

5. Liikmesriigid tagavad, et nende siseriiklikes õigusaktides määratakse kindlaks, et lõike 1 punktides e, f, l, m ja n osutatud kuritegude uurimisel, nende eest süüdistuse esitamisel ja nendega seotud kohtuasjade lahendamisel võetakse selle hindamisel, kas **kahju mõju puhul** on või ei ole **tegemist** arvestatava **väärtuse ja kogusega, vajaduse korral arvesse vähemalt ühte järgmistest elementidest**:

Muudatusettepanek 83

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 3 – lõige 5 – punkt a

Komisjoni ettepanek

(a) nende esemete arv, mille suhtes kuritegu toime pandi;

Muudatusettepanek

(a) nende esemete **maht või** arv, mille suhtes kuritegu toime pandi;

Muudatusettepanek 84

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 3 – lõige 5 – punkt c

Komisjoni ettepanek

(c) asjaomase looma- või taimeliigi kaitsestaatus;

Muudatusettepanek

(c) asjaomase looma- või taimeliigi kaitsestaatus, **sealhulgas kahjustatud elupaigas**;

Muudatusettepanek 85

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 3 – lõige 5 – punkt d

Komisjoni ettepanek

(d) **keskkonnale tekitatud kahju kõrvaldamise** kulud.

Muudatusettepanek

(d) **kahjustatud keskkonna taastamisega seotud hinnangulised** kulud;

Muudatusettepanek 86

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 3 – lõige 5 – punkt d a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(da) **ökosüsteemile tekitatud kahju rahaline väärtus, mida hinnatakse muu hulgas selle kahju ökoloogilise, keskkonnaalase ja sotsiaalse mõju alusel**;

Muudatusettepanek 87

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 3 – lõige 5 – punkt d b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(db) *selline rahaline kasu, mida kuriteo toime pannud isik saab kuriteo toimepanemisel, sealhulgas nõuete täitmisega seotud kulud.*

Muudatusettepanek 88

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 4 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1. Liikmesriigid tagavad, et artikli 3 **lõikes** 1 osutatud kuriteole kihutamine, sellele kaasaaitamine ja kuriteokatse oleks karistatav kuriteona.

1. Liikmesriigid tagavad, et artikli 3 **lõigetes 1 ja 1a** osutatud kuriteole kihutamine, sellele kaasaaitamine ja kuriteokatse oleks karistatav kuriteona.

Muudatusettepanek 89

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 4 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et artikli 3 **lõike 1 punktides a, b, c, d, e, f, h, i, j, k, m, n, punkti p alapunktis ii ning punktides q ja r** nimetatud kuritegude toimepanemise katse on kriminaalkorras karistatav, kui see katse on tehtud tahtlikult.

2. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et artikli 3 **lõigetes 1 ja 1a** nimetatud kuritegude toimepanemise katse on kriminaalkorras karistatav, kui see katse on tehtud tahtlikult.

Muudatusettepanek 90

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 5 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et **artiklites** 3 ja 4 osutatud kuritegude eest määratakse tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad kriminaalkaristused.

Muudatusettepanek 91

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 5 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et artiklis 3 osutatud kuriteod on karistatavad vähemalt kümneaastase maksimaalse vangistusega, kui need põhjustavad või võivad põhjustada inimese surma või tõsiseid kehavigastusi.

Muudatusettepanek 92

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 5 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

3. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et artikli 3 lõike 1 punktides **a–j**, n, q ja r osutatud kuriteod on karistatavad vähemalt kuueaastase maksimaalse vangistusega.

Muudatusettepanek 93

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 5 – lõige 4

Muudatusettepanek

1. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et **artiklis 3, artikli 3 lõikes 1a** ja **artiklis 4** osutatud kuritegude eest määratakse tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad kriminaalkaristused.

Muudatusettepanek

2. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et artiklis 3 osutatud kuriteod on karistatavad vähemalt kümneaastase maksimaalse vangistusega, kui need põhjustavad või võivad põhjustada inimese surma või tõsiseid kehavigastusi. **Ka artikli 3 lõikes 1a osutatud kuritegu on mis tahes asjaoludel karistatav vähemalt kümneaastase maksimaalse vangistusega.**

Muudatusettepanek

3. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et artikli 3 lõike 1 punktides **a–k, ka, ma, n, nb, nc, o**, q ja r osutatud kuriteod on karistatavad vähemalt kuueaastase maksimaalse vangistusega.

Komisjoni ettepanek

4. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et artikli 3 lõike 1 punktides *k*, *l*, *m*, *o* ja *p* osutatud kuriteod on karistatavad vähemalt neljaaastase maksimaalse vangistusega.

Muudatusettepanek 94

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 5 – lõige 5 – sissejuhatav osa**

Komisjoni ettepanek

5. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et füüsilisele isikule, kes on toime pannud *artiklites* 3 ja 4 osutatud kuritegusid, saab mõista lisakaristuse või võtta tema suhtes täiendavaid meetmeid, mis võivad hõlmata järgmist:

Muudatusettepanek 95

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 5 – lõige 5 – punkt a**

Komisjoni ettepanek

(a) kohustus taastada keskkond teatava ajavahemiku jooksul;

Muudatusettepanek 96

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 5 – lõige 5 – punkt b**

Komisjoni ettepanek

(b) rahatrahvid;

Muudatusettepanek

4. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et artikli 3 lõike 1 punktides *l*, *m*, *na* ja *p* osutatud kuriteod on karistatavad vähemalt neljaaastase maksimaalse vangistusega.

Muudatusettepanek

5. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et füüsilisele isikule, kes on toime pannud *artiklis* 3, *artikli 3 lõikes 1 a* ja *artiklis* 4 osutatud kuritegusid, saab mõista lisakaristuse või võtta tema suhtes täiendavaid meetmeid, mis võivad hõlmata järgmist:

Muudatusettepanek

(a) kohustus taastada keskkond *mõistliku* ajavahemiku jooksul, *kandes taastamise võimalikkuse korral selle kulud, ja hüvitada tekitatud kahju*;

Muudatusettepanek

(b) rahatrahvid, *mis on proportsionaalsed õigusrikkuja kuriteo*

*toimepanemisest saadud rahalise kasuga
või põhjustatud kahjuga;*

Muudatusettepanek 97

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 5 – lõige 5 – punkt b a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

*(ba) sellistes tegevustes osalemise või
nende rahastamise kohustus, mis aitavad
kaasa keskkonna säilitamisele ja/või
kaitsele;*

Muudatusettepanek 98

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 5 – lõige 5 – punkt c**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(c) avaliku sektori vahendite saamise
võimalusest ajutiselt või alaliselt
ilmajätmine, sh hankemenetlustest
kõrvalejätmine ning toetustest ja
kontsessioonidest ilmajätmine;

(c) avaliku sektori vahendite saamise
võimalusest ajutiselt või alaliselt
ilmajätmine, sh hankemenetlustest
kõrvalejätmine ning toetustest,
kontsessioonidest ja **litsentsidest**
ilmajätmine;

Muudatusettepanek 99

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 5 – lõige 5 – punkt d**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(d) keeld juhtida kuriteo
toimepanemiseks kasutatud liiki üksust;

(d) keeld juhtida kuriteo
toimepanemiseks kasutatud liiki üksust **või**
täita teatavaid ülesandeid;

Muudatusettepanek 100

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 5 – lõige 5 – punkt f**

Komisjoni ettepanek

(f) ajutine keeld töötada valitaval või avalikul ametikohal;

Muudatusettepanek

(f) ajutine keeld töötada valitaval või avalikul ametikohal;

Muudatusettepanek 101

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 5 – lõige 5 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

5a. Kui artikli 3 lõike 1 punktides e, f, l, m ja n osutatud tegevus ei ole arvestatava ulatusega, on liikmesriikidel võimalik kohaldada tõhusaid, proportsionaalseid ja hoiatavaid halduskaristusi.

Muudatusettepanek 102

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 6 – lõige 1 – sissejuhatav osa**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1. Liikmesriigid tagavad, et juriidilisi isikuid saab võtta vastutusele **artiklites 3 ja 4** osutatud kuritegude eest, mille on **nende kasuks** toime pannud isik, **kes on juriidilises isikus juhtival kohal ning** kelle tegutsemine kas iseseisvalt või juriidilise isiku organi liikmena põhineb

1. Liikmesriigid tagavad, et juriidilisi isikuid saab võtta vastutusele **artiklis 3, artikli 3 lõikes 1a ja artiklis 4** osutatud kuritegude eest, mille on toime pannud isik, kelle tegutsemine kas iseseisvalt või juriidilise isiku organi liikmena põhineb

Muudatusettepanek 103

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 6 – lõige 2**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2. Lisaks tagavad liikmesriigid, et juriidilisi isikuid saab võtta vastutusele juhul, kui lõikes 1 osutatud isiku puuduliku

2. Lisaks tagavad liikmesriigid, et juriidilisi isikuid saab võtta vastutusele juhul, kui lõikes 1 osutatud isiku puuduliku

järelevalve või kontrolli tõttu on osutunud võimalikuks, et juriidilise isiku alluvuses olev isik on **juriidilise isiku kasuks** pannud toime **artiklites 3 ja 4** osutatud kuriteo.

järelevalve või kontrolli tõttu on osutunud võimalikuks, et juriidilise isiku alluvuses olev isik on pannud toime **artiklis 3, artikli 3 lõikes 1a või artiklis 4** osutatud kuriteo.

Muudatusettepanek 104

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 6 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

3. Juriidiliste isikute lõigete 1 ja 2 kohane vastutus ei välista kriminaalmenetlust füüsiliste isikute suhtes, kes on **artiklites 3 ja 4** osutatud kuritegude toimepanijad või neile tegudele kaasaaitajad või kihutajad.

Muudatusettepanek

3. Juriidiliste isikute lõigete 1 ja 2 kohane vastutus ei välista kriminaalmenetlust füüsiliste isikute suhtes, kes on **artiklis 3, artikli 3 lõikes 1a ja artiklis 4** osutatud kuritegude toimepanijad või neile tegudele kaasaaitajad või kihutajad.

Muudatusettepanek 105

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 7 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et artikli 6 **lõike 1** kohaselt kuriteo eest vastutusele võetud juriidiliste isikute suhtes kohaldatakse tõhusaid, proportsionaalseid ja hoiatavaid karistusi.

Muudatusettepanek

1. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et artikli 6 **lõigete 1 ja 2** kohaselt kuriteo eest vastutusele võetud juriidiliste isikute suhtes kohaldatakse tõhusaid, proportsionaalseid ja hoiatavaid karistusi. **Karistusmäär kajastab keskkonnamõju tõsidust ja kestust ning selle mõju inimeste tervisele.**

Muudatusettepanek 106

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 7 – lõige 2 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

2. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et artikli 6 **lõike 1**

Muudatusettepanek

2. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et artikli 6 **lõigete 1 ja**

kohaselt vastutavate juriidiliste isikute suhtes saab *artiklites* 3 ja 4 osutatud kuritegude eest rakendada muu hulgas järgmisi karistusi või meetmeid:

2 kohaselt vastutavate juriidiliste isikute suhtes saab *artiklis* 3, *artikli 3 lõikes 1a* ja *artiklis* 4 osutatud kuritegude eest rakendada muu hulgas järgmisi karistusi või meetmeid:

Muudatusettepanek 107

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 7 – lõige 2 – punkt b

Komisjoni ettepanek

(b) kohustus taastada keskkond teatava ajavahemiku jooksul;

Muudatusettepanek

(b) kohustus taastada keskkond *mõistliku* ajavahemiku jooksul, *kandes taastamise võimalikkuse korral selle kulud, ja hüvitada tekitatud kahju*;

Muudatusettepanek 108

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 7 – lõige 2 – punkt b a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(b a) selliste meetmete rahastamise kohustus, mis aitavad kaasa keskkonna säilitamisele ja/või kaitsele;

Muudatusettepanek 109

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 7 – lõige 2 – punkt c

Komisjoni ettepanek

(c) riiklike hüvitiste või abi saamise õigusest ilmajätmine;

Muudatusettepanek

(c) riiklike hüvitiste või abi saamise õigusest *ajutine või alaline* ilmajätmine;

Muudatusettepanek 110

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 7 – lõige 2 – punkt d

Komisjoni ettepanek

(d) ajutine ilmajätmine võimalusest saada avaliku sektori vahendeid, sealhulgas kõrvalejätmine hankemenetlustest ning ilmajätmine toetustest ja kontsessioonidest;

Muudatusettepanek

(d) ajutine **või alaline** ilmajätmine võimalusest saada avaliku sektori vahendeid, sealhulgas kõrvalejätmine hankemenetlustest ning ilmajätmine toetustest ja kontsessioonidest **ning litsentsidest**;

Muudatusettepanek 111

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 7 – lõige 2 – punkt j**

Komisjoni ettepanek

(j) äriühingute kohustus kehtestada hoolsuskohustuse süsteemid, millega parandada keskkonnastandardite järgimist;

Muudatusettepanek

(j) äriühingute kohustus kehtestada hoolsuskohustuse süsteemid, millega parandada keskkonnastandardite järgimist, **või järgida kehtivaid hoolsuskohustuse süsteeme**;

Muudatusettepanek 112

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 7 – lõige 2 – punkt k**

Komisjoni ettepanek

(k) süüdimõistmist või kohaldatavaid karistusi või meetmeid käsitleva kohtuotsuse avaldamine.

Muudatusettepanek

(k) süüdimõistmist või kohaldatavaid karistusi või meetmeid käsitleva kohtuotsuse avaldamine **ja ELi piiriülese mõjuga kohtuotsuse avaldamine kogu ELis**;

Muudatusettepanek 113

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 7 – lõige 3**

Komisjoni ettepanek

3. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et artikli 6 lõike 2

Muudatusettepanek

välja jäetud

kohaselt vastutusele võetud juriidilise isiku suhtes kohaldatakse tõhusaid, proportsionaalseid ja hoiatavaid karistusi või meetmeid.

Muudatusettepanek 114

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 7 – lõige 4**

Komisjoni ettepanek

4. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et artikli 3 **lõike 1 punktides a–j, n, q ja r** osutatud kuriteod on karistatavad trahviga, mille ülempiir on vähemalt **5 %** juriidilise isiku [ettevõtja] ülemaailmsest kogukäibest **trahviotsusele** eelnenud **majandusaastal**.

Muudatusettepanek

4. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et artikli 3 **lõikes 1** osutatud kuriteod on karistatavad trahviga, mille ülempiir on vähemalt **12 %** juriidilise isiku [ettevõtja] ülemaailmsest **keskmisest** kogukäibest **kuriteo avastamisele** eelnenud **kolmel majandusaastal**.

Muudatusettepanek 115

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 7 – lõige 4 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

4a. Kui lõikes 4 osutatud ülemaailmne käive on negatiivne, võrdne nulliga või on seletamatult väike, ei tohi trahvi ülemmäär olla väiksem kui summa, mis on võrdne [100] miljoni euroga.

Muudatusettepanek 116

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 7 – lõige 5**

Komisjoni ettepanek

5. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et artikli 3 **lõike 1 punktides k, l, m, o ja p** osutatud kuriteod on karistatavad trahviga, mille ülempiir on vähemalt **3 %** juriidilise isiku

Muudatusettepanek

välja jäetud

[ettevõtja] ülemaailmsest kogukäibest trahviotsusele eelnenud majandusaastal.

Muudatusettepanek 117

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 7 – lõige 6 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

6a. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et trahvide puhul, mille peab maksma artiklis 3 lõike 1 punktis a osutatud keskkonnakuriteo toime pannud juriidiline isik, on ülempiir 12–25 % juriidilise isiku ülemaailmsest keskmisest kogukäibest kuriteo avastamisele eelnenud kolmel majandusaastal.

Muudatusettepanek 118

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 7 – lõige 6 b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

6b. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et korduvate rikkumiste korral suurendatakse järkjärgult lõigetes 4 ja 6a osutatud trahve.

Muudatusettepanek 119

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 7 – lõige 6 c (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

6c. Kui artikli 3 lõike 1 punktides e, f, l, m ja n osutatud tegevus ei ole arvestatava ulatusega, on liikmesriikidel võimalik kohaldada tõhusaid, proportsionaalseid ja hoiatavaid halduskaristusi.

Muudatusettepanek 120

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 8 – lõik 1 – punkt a

Komisjoni ettepanek

(a) kuritegu põhjustas inimese surma või tekitas talle tõsiseid kehavigastusi;

Muudatusettepanek

(a) kuritegu põhjustas inimese surma või tekitas talle tõsiseid kehavigastusi **või mõjutas negatiivselt üldsuse tervist. Arvesse võetakse ohvrite arvu;**

Muudatusettepanek 121

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 8 – lõik 1 – punkt b

Komisjoni ettepanek

(b) kuritegu põhjustas ökosüsteemi hävimise või **pöördumatu** või **pikaajalise olulise** kahju;

Muudatusettepanek

b) kuritegu põhjustas ökosüsteemi **või nõukogu määrusega (EÜ) nr 338/9751, nõukogu direktiiviga 92/43/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2009/147/EÜ hõlmatud elupaikade, looduslike looma- või taimeliikide** hävimise või **põhjustas neile pöördumatut** või **pikaajalist olulist** kahju;

Muudatusettepanek 122

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 8 – lõik 1 – punkt b a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(ba) kuriteol või kahjul on piiriülene mõõde;

Muudatusettepanek 123

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 8 – lõik 1 – punkt b b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(bb) *kuritegu põhjustas elutähtsa taristu või kultuuripärandisse kuuluva paiga hävimise või kahjustumise;*

Muudatusettepanek 124

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 8 – lõik 1 – punkt b c (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(bc) *kuritegu pandi toime riiklikul, Euroopa või rahvusvahelise tasandi looduslal või kaitselal, näiteks Natura 2000 alal, või alal, kus kuriteol on tõenäoliselt oluline mõju selle ala kaitse-eesmärkidele;*

Muudatusettepanek 125

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 8 – lõik 1 – punkt c**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(c) kuritegu pandi toime kuritegeliku ühenduse raamistikus nõukogu raamotsuse 2008/841/JSK⁵⁶ tähenduses;

(c) kuritegu pandi toime kuritegeliku ühenduse raamistikus nõukogu raamotsuse 2008/841/JSK⁵⁶ tähenduses **või sellise ühenduse kasuks;**

⁵⁶ Nõukogu 24. oktoobri 2008. aasta raamotsus 2008/841/JSK organiseeritud kuritegevuse vastase võitluse kohta (ELT L 300, lk 42).

⁵⁶ Nõukogu 24. oktoobri 2008. aasta raamotsus 2008/841/JSK organiseeritud kuritegevuse vastase võitluse kohta (ELT L 300, lk 42).

Muudatusettepanek 126

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 8 – lõik 1 – punkt c a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(ca) kuritegu pandi toime koos muude kuritegudega või see on käsitatav muude kuritegude eelkuriteona;

Muudatusettepanek 127

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 8 – lõik 1 – punkt d**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(d) kuritegu hõlmas vale- või võltsitud dokumentide kasutamist;

(d) kuritegu hõlmas vale- või võltsitud dokumentide kasutamist **või pandi toime loa alusel, mis on ebaseaduslik, saadud pettuse, korruptsiooni, väljapressimise või sundimise teel;**

Muudatusettepanek 128

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 8 – lõik 1 – punkt d a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(da) kuritegu pandi toime hoolsuskohustuste rikkumise või pädevate asutuste tehtud asjakohaste otsuste rikkumise teel;

Muudatusettepanek 129

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 8 – lõik 1 – punkt e**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(e) kuriteo pani toime **ametiisik** oma ülesannete täitmisel;

(e) kuriteo pani toime **ametiisik** oma ülesannete täitmisel **või ametiisik osales selle toime panemises või kuritegu pandi toime avaliku sektori asutuse kasuks;**

Muudatusettepanek 130

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 8 – lõik 1 – punkt f

Komisjoni ettepanek

(f) õigusrikkuja on **varem** toime pannud sarnaseid keskkonnaõiguse rikkumisi;

Muudatusettepanek

(f) õigusrikkuja on **eelnevalt** toime pannud sarnaseid keskkonnaõiguse rikkumisi;

Muudatusettepanek 131

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 8 – lõik 1 – punkt j a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(ja) õigusrikkuja pani toime artikli 3 kohase kuriteo, kui tema suhtes kohaldati erandit direktiivi 2010/75/EL artikli 15 lõike 4 alusel;

Muudatusettepanek 132

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 8 – lõik 1 – punkt j b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(jb) kuritegu põhjustas loomadele mittevajalikke ja välditavaid kannatusi.

Muudatusettepanek 133

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 9 – lõik 1 – punkt a

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(a) õigusrikkuja taastab **looduse** varasema seisundi;

(a) õigusrikkuja taastab **keskkonna** varasema seisundi, **kui selline taastamine on võimalik, ning teeb seda vabatahtlikult ja enne kriminaalmenetluse algust,**

Muudatusettepanek 134

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 9 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 9 a

Ettevaatusabinõud

1. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et kuni keskkonnakuritegude uurimise, nende eest süüdistuse esitamise või nendega seotud kohtuasjade lahendamiseni võivad pädevad asutused võtta keskkonnale tehtava kahju vältimiseks ajutisi meetmeid, sealhulgas teha keskkonnaalase ettekirjutuse käesoleva direktiivi artiklis 3, artikli 3 lõikes 1a ja artiklis 4 osutatud ebaseadusliku tegevuse viivitamatuks lõpetamiseks, kui see tegevus endiselt toimub, või kehtestada meetmeid selle tegevuse ärahoidmiseks.

2. Liikmesriigid tagavad, et lõikes 1 osutatud ettevaatusabinõud võib vastu võtta käesoleva direktiivi artiklis 3, artikli 3 lõikes 1a ja artiklis 4 osutatud kuritegude avastamise, uurimise ja nende eest süüdistuse esitamise eest vastutavate asutuste ning asjaomase üldsuse taotlusel.

Muudatusettepanek 135

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 10 – pealkiri

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Vara arestimine ja konfiskeerimine

Vara **äravõtmine**, arestimine ja konfiskeerimine

Muudatusettepanek 136

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 10 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks **vajaduse korral**, et nende pädevad asutused võivad kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2014/42/EL⁵⁸ arestida **või** konfiskeerida kuriteovahendid ja saadud tulu, mida kasutati või kavatseti kasutada käesolevas direktiivis osutatud kuritegude toimepanemiseks või nende toimepanemises osalemiseks.

⁵⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 3. aprilli 2014. aasta direktiiv 2014/42/EL kuriteovahendite ja kriminaaltulu arestimise ja konfiskeerimise kohta Euroopa Liidus (ELT L 127, 29.4.2014, lk 39).

Muudatusettepanek 137

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 10 – lõige 1 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et nende pädevad asutused võivad **isegi pärast lõplikku süüdimõistvat otsust** kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2014/42/EL⁵⁸ **jälitada, teha kindlaks, võtta ära**, arestida **ja** konfiskeerida kuriteovahendid ja **kogu** saadud tulu, mida kasutati või kavatseti kasutada käesolevas direktiivis osutatud kuritegude toimepanemiseks või nende toimepanemises osalemiseks.

⁵⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 3. aprilli 2014. aasta direktiiv 2014/42/EL kuriteovahendite ja kriminaaltulu arestimise ja konfiskeerimise kohta Euroopa Liidus (ELT L 127, 29.4.2014, lk 39).

1a. Liikmesriigid tagavad, et kui käesoleva direktiivi artiklis 3, artikli 3 lõikes 1a ja artiklis 4 osutatud kuritegude toimepanemise tõttu võetakse ära elusloomad, võivad pädevad asutused kuriteo käimasoleva uurimise, selle eest süüdistuse esitamise või sellega seotud kohtuasjade lahendamise ajal võtta nende paigutamiseks ajutisi meetmeid, tagamaks, et loomade eest hoolitsetakse nõuetekohaselt.

Muudatusettepanek 138

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 10 – lõige 1 b (uus)**

1b. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et kuriteo toimepanemisel saadud tulu ja kuriteovahendeid või asjakohasel juhul kuritegudega seotud materiaalsel tulu või kuriteovahendite müügist saadud finantsvara, mis võetakse ära ja konfiskeeritakse, hallatakse nõuetekohaselt vastavalt nende laadile ja kasutatakse, ilma et see piiraks käesoleva direktiivi artiklites 5 ja 7 sätestatud karistuste ja meetmete kohaldamist, seoses asjaomaste kuritegudega, et:

(a) rahastada keskkonna taastamist;

(b) heastada põhjustatud kahju ja maksta ohvritele hüvitist;

(c) rahastada konfiskeeritud elusloomade majutamist ja hooldamist;

(d) tagada, et konfiskeeritud looduslikest liikidest saadud tooteid pakutakse asjakohastele avalik-õiguslikele asutustele tõelistel haridus-, teaduslikel ja kaitse-eesmärkidel või kaetakse nende hävitamisega seonduvad kulud, kui toodete kasutamine nimetatud eesmärkidel ei ole võimalik.

Muudatusettepanek 139

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 10 – lõige 1 c (uus)**

1c. Liikmesriigid tagavad, et võimaluse korral kasutatakse konfiskeeritud tulu või kuriteovahendeid või asjaomasel juhul kuriteo toimepanemisel saadud materjalide või vahendite müügist saadud rahalisi vahendeid, et rahastada käesoleva direktiivi artikli 12a kohast riiklikku fondi.

Muudatusettepanek 140

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 11 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed, et kehtestada aegumistähtjad, mis võimaldavad artiklites 3 ja 4 osutatud kuritegusid uurida, nende eest süüdistust esitada ning neid asju kohtulikult menetleda ja lahendada piisava aja jooksul pärast kuritegude toimepanemist, et neid tulemuslikult menetleda.

Muudatusettepanek

1. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed, et kehtestada aegumistähtjad, mis võimaldavad artiklites 3 ja 4 osutatud kuritegusid uurida, nende eest süüdistust esitada ning neid asju kohtulikult menetleda ja lahendada piisava aja jooksul pärast kuritegude toimepanemist, **või pärast nende kuritegude avastamist, juhul kui neid varjati või need avastati pärast toimepanemist**, et neid tulemuslikult menetleda. **Artikli 3 lõikes 1a osutatud kuritegude uurimisel, nende eest süüdistuse esitamisel, nende kohtulikult menetlemisel ja lahendamisel ei ole aegumistähtaega.**

Muudatusettepanek 141

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 11 – lõige 2 – punkt a

Komisjoni ettepanek

(a) artiklites 3 ja 4 osutatud ja vähemalt kümneaastase maksimaalse vangistusega karistatavate kuritegude korral vähemalt kümne aasta jooksul alates **nende toimepanemisest**, kui need teod on karistatavad;

Muudatusettepanek

(a) artiklites 3 ja 4 osutatud ja vähemalt kümneaastase maksimaalse vangistusega karistatavate kuritegude korral vähemalt **kümneaastase aegumistähtaja jooksul alates nende toimepanemisest või vähemalt** kümne aasta jooksul alates **kuriteo avastamise päevast, juhul kui kuritegu varjati või see avastati pärast toimepanemist**, kui need teod on karistatavad;

Muudatusettepanek 142

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 11 – lõige 2 – punkt b**

Komisjoni ettepanek

(b) artiklites 3 ja 4 osutatud ja vähemalt kuueaastase maksimaalse vangistusega karistatavate kuritegude korral vähemalt kuue aasta jooksul alates **nende toimepanemisest**, kui need teod on karistatavad;

Muudatusettepanek

(b) artiklites 3 ja 4 osutatud ja vähemalt kuueaastase maksimaalse vangistusega karistatavate kuritegude korral vähemalt **kuueaastase aegumistähtaja jooksul alates nende toimepanemisest või vähemalt** kuue aasta jooksul alates **kuriteo avastamise päevast, juhul kui kuritegu varjati või see avastati pärast toimepanemist**, kui need teod on karistatavad;

Muudatusettepanek 143

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 11 – lõige 2 – punkt c**

Komisjoni ettepanek

(c) artiklites 3 ja 4 osutatud ja vähemalt neljaaastase maksimaalse vangistusega karistatavate kuritegude korral vähemalt nelja aasta jooksul alates **nende toimepanemisest**, kui need teod on karistatavad.

Muudatusettepanek

(c) artiklites 3 ja 4 osutatud ja vähemalt neljaaastase maksimaalse vangistusega karistatavate kuritegude korral vähemalt **nelja-aastase aegumistähtaja jooksul alates nende toimepanemisest või vähemalt** nelja aasta jooksul alates **kuriteo avastamise päevast, juhul kui kuritegu varjati või see avastati pärast toimepanemist**, kui need teod on karistatavad.

Muudatusettepanek 144

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 12 – lõige 1 – sissejuhatav osa**

Komisjoni ettepanek

1. Iga liikmesriik võtab vajalikud meetmed, et kehtestada oma kohtualluvus **artiklites 3 ja 4** nimetatud kuritegude üle, kui

Muudatusettepanek

1. Iga liikmesriik võtab vajalikud meetmed, et kehtestada oma kohtualluvus **artiklis 3, artikli 3 lõike 1 punktis a ja artiklis 4** nimetatud kuritegude üle, kui

Muudatusettepanek 145

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 12 – lõige 1 – punkt d

Komisjoni ettepanek

(d) kuriteo toimepanija on selle liikmesriigi kodanik või alaline elanik.

Muudatusettepanek

(d) kuriteo toimepanija **või vähemalt üks ohvritest** on selle liikmesriigi kodanik või alaline elanik **või selle territooriumil asutatud juriidiline isik või tema registrijärgne asukoht on selle liikmesriigi territooriumil;**

Muudatusettepanek 146

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 12 – lõige 1 – punkt d a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(da) kuritegu on toime pandud tema territooriumil asutatud juriidilise isiku kasuks;

Muudatusettepanek 147

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 12 – lõige 2 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

2. Liikmesriik teavitab komisjoni, kui ta otsustab laiendada oma kohtualluvust **artiklites** 3 ja 4 osutatud kuritegudele, mis on toime pandud väljaspool tema territooriumi, kui

Muudatusettepanek

2. Liikmesriik **võtab vajalikud meetmed ja** teavitab komisjoni, kui ta otsustab laiendada oma kohtualluvust **artiklis 3, artikli 3 lõikes 1a** ja **artiklis** 4 osutatud kuritegudele, mis on toime pandud väljaspool tema territooriumi, kui

Muudatusettepanek 148

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 12 – lõige 2 – punkt a

Komisjoni ettepanek

(a) kuritegu on toime pandud tema territooriumil asutatud juriidilise isiku kasuks;

Muudatusettepanek

välja jäetud

Muudatusettepanek 149

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 12 – lõige 2 – punkt b**

Komisjoni ettepanek

(b) kuritegu on toime pandud tema kodaniku või alalise elaniku vastu;

Muudatusettepanek

välja jäetud

Muudatusettepanek 150

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 12 – lõige 2 – punkt c
Artikkel 12**

Komisjoni ettepanek

(c) kuriteoga on tekitatud riigi territooriumil keskkonnale tõsine oht.

Muudatusettepanek

(c) kuriteoga on tekitatud riigi territooriumil keskkonnale, *elurikkusele* või kohalike looduslike populatsioonide ja nende elupaikade säilimisele tõsine oht.

Muudatusettepanek 151

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 12 – lõige 2 – lõik 2**

Komisjoni ettepanek

Kui *artiklites* 3 ja 4 osutatud kuritegu kuulub rohkem kui ühe liikmesriigi kohtualluvusse, teevad need liikmesriigid koostööd, et määrata kindlaks, milline liikmesriik kriminaalmenetlust toimetab. Asjakohasel juhul edastatakse juhtum kooskõlas nõukogu raamotsuse 2009/948/JSK⁵⁹ artikliga 12 Eurojustile.

Muudatusettepanek

Kui *artiklis* 3, *artikli 3 lõike 1a* ja *artiklis* 4 osutatud kuritegu kuulub rohkem kui ühe liikmesriigi kohtualluvusse, teevad need liikmesriigid koostööd, et määrata *kiiresti* kindlaks, milline liikmesriik kriminaalmenetlust toimetab. Asjakohasel juhul edastatakse juhtum kooskõlas nõukogu raamotsuse 2009/948/JSK⁵⁹

artikliga 12 Eurojustile.

Kui artiklis 3, artikli 3 lõikes 1a ja artiklis 4 osutatud kuritegu pandi toime kuritegeliku ühenduse raames ja see kuulub rohkem kui ühe liikmesriigi kohtualluvusse, määratakse kriminaalmenetlust läbi viiv liikmesriik kindlaks kooskõlas raamotsuse 2008/841/JSK artikliga 7.

Kohtualluvuse konflikti korral on liikmesriikidel siiski õigus võtta vastu artiklis 9a sätestatud ettevaatusabinõusid, et vältida keskkonnakahju või oma territooriumi mõjutava olemasoleva kahju edasist suurenemist.

⁵⁹ Nõukogu 30. novembri 2009. aasta raamotsus 2009/948/JSK kohtualluvuskonfliktide vältimise ja lahendamise kohta kriminaalmenetluses (ELT L 328, 15.12.2009, lk 42).

⁵⁹ Nõukogu 30. novembri 2009. aasta raamotsus 2009/948/JSK kohtualluvuskonfliktide vältimise ja lahendamise kohta kriminaalmenetluses (ELT L 328, 15.12.2009, lk 42).

Muudatusettepanek 152

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 12 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

3. Lõike 1 punktides c ja **d** osutatud juhtudel võtavad liikmesriigid vajalikud meetmed tagamaks, et nende kohtualluvuse teostamise suhtes ei kohaldata tingimust, mille kohaselt saab süüdistuse esitada ainult pärast kuriteost teatamist selle riigi poolt, kelle territooriumil kuritegu toime pandi.

Muudatusettepanek 153

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 12 a (uus)

Muudatusettepanek

3. Lõike 1 punktides c, **d** ja **da** osutatud juhtudel võtavad liikmesriigid vajalikud meetmed tagamaks, et nende kohtualluvuse teostamise suhtes ei kohaldata tingimust, mille kohaselt saab süüdistuse esitada ainult pärast kuriteost teatamist selle riigi poolt, kelle territooriumil kuritegu toime pandi.

Artikkel 12a

Riiklik fond keskkonnakuritegude ennetamiseks ja nende vastu võitlemiseks ning ohvritele hüvitise maksmiseks ja keskkonna taastamiseks

1. Liikmesriigid loovad üheksa kuu jooksul alates käesoleva direktiivi jõustumisest riikliku fondi ja haldavad seda, või vajadusel kohandavad olemasolevat fondi, mille eesmärk on:

a) maksta keskkonnakuritegude ohvritele hüvitist, kui see ei ole hõlmatud juba olemasolevate riiklike kuriteoohvritele hüvitise maksmise skeemidega või direktiivi 2004/80/EÜ sätetega;

b) rahastada keskkonnaalast ja ökoloogilist taastamist;

c) rahastada ennetusmeetmed, sealhulgas artiklis 9a osutatud meetmed;

d) toetada käesoleva direktiivi artiklis 10 ette nähtud meetmeid.

Punktid a–d ei piira käesoleva direktiivi artiklites 5 ja 7 sätestatud asjakohaste karistuste määramist ja kohaldamist.

2. Fondi rahastatakse muu hulgas käesoleva direktiivi artiklitega 5 ja 7 ette nähtud kriminaalõiguslikest ja muudest trahvidest ja kahjuhüvitistest ning vajaduse korral käesoleva direktiivi artikli 10 kohaselt konfiskeeritud kuriteo toimepanemisest saadud tulust või kuriteovahenditest, mida kasutati või kavatseti kasutada kuriteo toimepanemisel või selle toimepanemisele kaasaaitamisel.

Muudatusettepanek 154

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 13 – lõige 1**

Komisjoni ettepanek

1. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et direktiivi (EL) 2019/1937 alusel antud kaitset kohaldatakse käesoleva direktiivi artiklites 3 ja 4 osutatud kuritegudest teatavate isikute suhtes.

Muudatusettepanek

1. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et direktiivi (EL) 2019/1937 alusel antud kaitset kohaldatakse **täielikult kõigi** käesoleva direktiivi artiklites 3 ja 4 osutatud kuritegudest teatavate **füüsiliste** isikute **ja nende perede** suhtes, ning võtavad vajalikud meetmed, et tagada samaväärne piisav kaitsetase kõigile nendest kuritegudest teatavatele juriidilistele isikutele.

Muudatusettepanek 155

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 13 – lõige 2**

Komisjoni ettepanek

2. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et isikutele, kes teatavad käesoleva direktiivi **artiklites** 3 ja 4 osutatud kuritegudest ja esitavad tõendeid või teevad muul viisil koostööd selliste kuritegude uurimiseks, süüdistuste esitamiseks või nendega seotud kohtuasjade lahendamiseks, osutatakse kriminaalmenetluses vajalikku tuge ja abi.

Muudatusettepanek

2. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et **kõigile füüsilistele ja juriidilistele** isikutele, kes teatavad käesoleva direktiivi **artiklis 3, artikli 3 lõikes 1a ja artiklis 4** osutatud kuritegudest ja esitavad tõendeid või teevad muul viisil koostööd selliste kuritegude uurimiseks, süüdistuste esitamiseks või nendega seotud kohtuasjade lahendamiseks, osutatakse kriminaalmenetluses vajalikku tuge ja abi.

Muudatusettepanek 156

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 13 – lõige 2 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2a. Komisjon loob koostöös liikmesriikidega kogu ELi hõlmava platvormi, mis võimaldab isikutel käesoleva direktiivi artiklis 3, artikli 3 lõikes 1a ja artiklis 4 sätestatud keskkonnakuritegudest anonüümselt,

lihtsalt ja turvaliselt teatada. Platvorm võimaldab isikutel anda teavet ka selle kohta, kuidas asjaomased liikmesriigid on keskkonnakuritegu käsitlenud. Komisjon võtab tõsiste süüdistuste suhtes koos asjaomaste liikmesriikidega aktiivselt järelmeetmeid ja avaldab saadud teadete kohta korrapäraselt teavet.

Muudatusettepanek 157

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 13 – lõige 2 b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2b. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et käesoleva direktiivi artiklis 3, artikli 3 lõikes 1a ja artiklis 4 osutatud kuritegudest teatavad füüsilised ja juriidilised isikud on kaitstud üldsuse osalemise vastaste strateegiliste hagide eest, kooskõlas direktiiviga 2022/... [Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, milles käsitletakse avalikus elus osalevate inimeste kaitsmist ilmselgelt põhjendamatute või kuritarvituslike hagide eest].

Muudatusettepanek 158

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 13 – lõige 2 c (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2c. Liikmesriigid kehtestavad tugevdatud kaitsemeetmed isikutele, kes teatavad kuritegudest, mis on toime pandud kuritegeliku ühenduse raames või sellise ühenduse osalusel.

Muudatusettepanek 159

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 14 – pealkiri**

Komisjoni ettepanek

Asjaomase üldsuse õigus menetluses
osaleda

Muudatusettepanek

Õiguskaitse kättesaadavus ja asjaomase
üldsuse õigus menetluses osaleda

Muudatusettepanek 160

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 14 – lõik 1**

Komisjoni ettepanek

Liikmesriigid tagavad, et kooskõlas oma
siseriikliku õigussüsteemiga on asjaomasel
üldsusel asjakohased õigused osaleda
artiklites 3 ja 4 osutatud kuritegudega
seotud menetlustes, näiteks tsiviilhagejana.

Muudatusettepanek

Liikmesriigid tagavad, et kooskõlas oma
siseriikliku õigussüsteemiga on asjaomasel
üldsusel asjakohased õigused osaleda
artiklis 3, artikli 3 lõikes 1a ja artiklis 4
osutatud kuritegudega seotud menetlustes,
näiteks tsiviilhagejana.

Muudatusettepanek 161

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 14 – lõik 1 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

**1a. Liikmesriigid tagavad, et kooskõlas
oma siseriikliku õigussüsteemiga võib
asjaomase üldsuse liikmetel, kelle õigusi
ja huve on artiklis 3, artikli 3 lõikes 1a ja
artiklis 4 osutatud kuriteod mõjutanud või
võivad tõenäoliselt mõjutada, olla õigus
esitada kohtusse hagi keskkonna ja
ökoloogiliseks taastamiseks.**

Muudatusettepanek 162

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 14 – lõik 1 b (uus)**

1b. Liikmesriigid võtavad kõik asjakohased meetmed, et hõlbustada õiguskaitse kättesaadavust ning tagada asjaomase üldsuse liikmete menetlusõigused, sealhulgas juurdepääs tasuta õigusabile.

Muudatusettepanek 163

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 15 – lõik 1

Liikmesriigid võtavad sobivad meetmed, milleks võivad olla teavitus- ja teadlikkuse suurendamise kampaaniad ***või teadus- ja haridusprogrammid***, et vähendada pettuste üldarvu, suurendada avalikkuse teadlikkust ja vähendada rahva jaoks keskkonnakuriteos kannatada saamise ohtu. Kui see on kohane, tegutsevad liikmesriigid koostöös asjaomaste sidusrühmadega.

Liikmesriigid võtavad sobivad meetmed, milleks võivad olla ***teadus- ja haridusprogrammid, sealhulgas uuringud keskkonnakuritegude päritolu ja nende toimepanemise motivatsiooni kohta, ning teavitus- ja teadlikkuse suurendamise kampaaniad, sealhulgas ennetavad ja korruptsioonivastased meetmed, mis on suunatud üldsusele, erasektorile ja riiklikele asutustele***, et vähendada pettuste üldarvu, suurendada avalikkuse teadlikkust ja vähendada rahva jaoks keskkonnakuriteos kannatada saamise ohtu. Kui see on kohane, tegutsevad liikmesriigid koostöös asjaomaste sidusrühmadega, ***sealhulgas keskkonnakuritegude uurimiseks, nende eest süüdistuse esitamiseks ja nendega seotud kohtuasjade lahendamiseks pädevate asutustega, ekspertide, erasektori organisatsioonidega ja valitsusväliste organisatsioonidega, kes edendavad keskkonnakaitset. Liikmesriigid töötavad välja ja tugevdavad selliseid vahendeid nagu riskihindamised, korruptsioonivastased strateegiad ja halduskontrollisüsteemid, et keskkonnakuritegusid ennetada ja avastada.***

Muudatusettepanek 164

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 16 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Liikmesriigid tagavad, et keskkonnakuritegusid avastavatel, uurivatel, nende eest süüdistusi esitavatel või neid asju lahendavatel riiklikel asutustel on piisav arv kvalifitseeritud töötajaid ning piisavalt rahalisi, tehnilisi ja tehnoloogilisi vahendeid, mis on vajalikud käesoleva direktiivi rakendamisega seotud ülesannete tulemuslikuks täitmiseks.

Muudatusettepanek

Liikmesriigid tagavad, et **kontrolle teostavatel ning** keskkonnakuritegusid avastavatel, uurivatel, nende eest süüdistusi esitavatel või neid asju lahendavatel riiklikel asutustel on piisav arv kvalifitseeritud **ja spetsialiseerunud** töötajaid, **kellele pakutakse korrapäraselt koolitust**, ning **tagavad, et neil riiklikel asutustel on** piisavalt rahalisi, tehnilisi ja tehnoloogilisi vahendeid, mis on vajalikud käesoleva direktiivi rakendamisega seotud ülesannete tulemuslikuks täitmiseks.

Liikmesriigid loovad keskkonnakuritegude käsitlemisele spetsialiseerunud asutused või annavad vastavad volitused olemasolevatele asutustele, nagu õiguskaitseasutuse alla kuuluvale spetsiaalsele üksusele või kriminaalkohtu alla kuuluvale spetsiaalsele kohtuorganile või kolleegiumile, mille peamine pädevus on avastada keskkonnakuritegusid, neid uurida, nende eest süüdistusi esitada ja nendega seotud kohtuasju lahendada, ning varustavad need asutused oma ülesannete täitmiseks vajalike vahenditega.

Muudatusettepanek 165

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 17 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Ilma et see piiraks kohtulikku sõltumatust ja kohtusüsteemi korralduse erinevusi liidus, nõuab liikmesriik neilt, kes vastutavad kriminaalmenetluses osalevate kohtunike, prokuröride, politsei, kohtutöötajate ja pädevate asutuste

Muudatusettepanek

Ilma et see piiraks kohtulikku sõltumatust ja kohtusüsteemi korralduse erinevusi liidus, nõuab liikmesriik neilt, kes vastutavad kriminaalmenetluses osalevate kohtunike, prokuröride, politsei, kohtutöötajate ja pädevate asutuste

töötajate koolituse eest, **käesoleva direktiivi eesmärkidele ning** asjaomaste töötajate ja asutuste ülesannetele vastavate korrapäraste erikoolituste korraldamist.

töötajate koolituse eest, asjaomaste töötajate ja asutuste ülesannetele vastavate korrapäraste erikoolituste korraldamist **ja ELi tasandil parimate tavade vahetamist, et tagada käesoleva direktiivi eesmärkide tõhus täitmine. Erikoolitus hõlmab ka keskkonnakuritegude vastu võitlemiseks vajalike uurimisvahendite praktilist kasutamist, nagu on osutatud käesoleva direktiivi artiklis 18, ning tõhusat koostööd erinevate pädevate asutuste vahel, eelkõige mis puutub rahvusvaheliste keskkonnakuritegude uurimisse ja nende eest süüdistuse esitamisse ning nende seosesse muude raskete kuritegudega.**

Liikmesriigid tagavad, et nende koolituste eest vastutavatel isikutel on koolituste korrapäraseks korraldamiseks olemas piisavad, stabiilsed ja prognoositavad rahalised vahendid.

Komisjon võtab mõistliku aja jooksul vajalikud meetmed tagamaks, et Euroopa Liidu Õiguskaitsekoolituse Ameti (CEPOL) poolt õiguskaitseasutustele pakutav veebikoolitus on kättesaadav kõigis ELi ametlikes keeltes, et koolitusel osaleks võimalikult palju inimesi.

Muudatusettepanek 166

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 18 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et tulemuslikud uurimisvahendid, **nagu** need, mida kasutatakse organiseeritud kuritegevuse või teiste raskete kuritegude juhtumite korral, on kättesaadavad ka **artiklites** 3 ja 4 osutatud kuritegude uurimiseks või nende eest süüdistuse esitamiseks.

Muudatusettepanek

Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et tulemuslikud uurimisvahendid, **sealhulgas** need, mida kasutatakse organiseeritud kuritegevuse või teiste raskete **piiriülese mõõtmega** kuritegude juhtumite korral, on kättesaadavad ka **artiklis** 3, **artikli 3 lõikes 1a** ja **artiklis** 4 osutatud kuritegude uurimiseks või nende eest süüdistuse esitamiseks.

Muudatusettepanek 167

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 19 – pealkiri

Komisjoni ettepanek

Koordineerimine ja koostöö **liikmesriigi**
pädevate asutuste vahel

Muudatusettepanek

Koordineerimine ja koostöö **liikmesriikide**
pädevate asutuste vahel **ja asjaomaste**
asutustega ELi tasandil

Muudatusettepanek 168

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 19 – lõik 1 – punkt d

Komisjoni ettepanek

(d) parimate tavade vahetamine;

Muudatusettepanek

(d) parimate tavade vahetamine,
sealhulgas keskkonnakuritegude alal
pädevate spetsialiseerunud
õiguskaitseasutuste ja kohtuorganite
moodustamine, nagu on ette nähtud
artiklis 16;

Muudatusettepanek 169

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 19 – lõik 1 – punkt e

Komisjoni ettepanek

(e) abi Euroopa võrgustikele, mis
ühendavad spetsialiste, kes tegelevad
keskkonnakuritegude ja seonduvate
rikkumiste vastu võitlemise küsimustega,

Muudatusettepanek

(e) abi Euroopa **asutustele ja**
organitele ning Euroopa võrgustikele, mis
ühendavad spetsialiste, kes tegelevad
keskkonnakuritegude ja seonduvate
rikkumiste vastu võitlemise küsimustega,

Muudatusettepanek 170

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 19 – lõik 1 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

ning need võivad olla spetsialiseerunud koordineerimisasutuste, pädevate asutuste vaheliste vastastikuse mõistmise memorandumite, riiklike täitevasutuste võrgustike ja ühiste koolituste vormis.

Muudatusettepanek

ning need võivad olla **määratud kontaktpunktiga** spetsialiseerunud koordineerimisasutuste, pädevate asutuste vaheliste vastastikuse mõistmise memorandumite, riiklike täitevasutuste võrgustike ja ühiste koolituste vormis.

Euroopa Komisjon hõlbustab sellist koordineerimist, toetades ja edendades olemasolevate õigustöötajate võrgustike institutsionaliseeritumat struktuuri.

Liikmesriigid tagavad, et artiklis 3, artikli 3 lõikes 1a ja artiklis 4 osutatud kuritegude uurimisel või nende eest süüdistuse esitamisel suhtlevad ja konsulteerivad nende asutused asjakohasel juhul teiste mõjutatud liikmesriikide pädevate asutuste ja asjaomaste ELi institutsioonide, ametite, organite ja asutustega oma volituste ja pädevuse piires.

Muudatusettepanek 171

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 19 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 19a

Keskkonnakuritegude uurimine ELi tasandil

Komisjon koostab 12 kuu jooksul alates käesoleva direktiivi jõustumisest aruande võimaluste ja üksikasjade kohta laiendada Euroopa Prokuratuuri ELi toimimise lepingu artikli 86 kohaseid volitusi nii, et need hõlmaksid raskeid keskkonnakuritegusid, mis kahjustavad liidu huve või mõjutavad ELi keskkonnakaitsega seotud poliitika järjepidevat kohaldamist, ning esitab selle nõukogule ja Euroopa Parlamendile.

Muudatusettepanek 172

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 20 – lõige 1 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

1. Liikmesriigid kehtestavad, avaldavad ja rakendavad hiljemalt **[väljaannete talitus, palun lisada kuupäev: üks aasta pärast käesoleva direktiivi jõustumist]** riikliku keskkonnakuritegude vastase võitluse strateegia, milles käsitletakse vähemalt järgmist:

Muudatusettepanek

1. Liikmesriigid kehtestavad, avaldavad ja rakendavad hiljemalt üks aasta pärast käesoleva direktiivi **jõustumist** riikliku keskkonnakuritegude vastase võitluse strateegia, milles käsitletakse vähemalt järgmist:

Muudatusettepanek 173

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 20 – lõige 1 – punkt c

Komisjoni ettepanek

(c) pädevate asutuste vahelise koordineerimise ja koostöö viisid;

Muudatusettepanek

(c) **riigi pädevate asutuste omavahelise ning riigi pädevate asutuste ja teiste liikmesriikide** pädevate asutuste vahelise koordineerimise ja koostöö viisid;

Muudatusettepanek 174

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 20 – lõige 1 – punkt f

Komisjoni ettepanek

(f) saavutatud tulemuste korrapärase jälgimise ja **hindamise** menetlused ja mehhanismid;

Muudatusettepanek

(f) saavutatud tulemuste **ning käesoleva direktiivi sätete rakendamise ja täitmise tagamise taseme** korrapärase jälgimise, **hindamise** ja **aruandluse** menetlused ja mehhanismid;

Muudatusettepanek 175

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 21 – lõige 2 – punkt b**

Komisjoni ettepanek

(b) **uuritud** keskkonnakuritegude arv;

Muudatusettepanek

(b) **nende** keskkonnakuritegude arv, **mida on uuritud, mille eest on esitatud süüdistus ja millega seoses on lahendatud kohtuasju;**

Muudatusettepanek 176

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 21 – lõige 2 – punkt c**

Komisjoni ettepanek

(c) keskkonnakuritegude
kriminaaluurimiste keskmine kestus;

Muudatusettepanek

(c) keskkonnakuritegude
kriminaaluurimiste **ja kriminaalmenetluste**
keskmine kestus;

Muudatusettepanek 177

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 21 – lõige 2 – punkt d**

Komisjoni ettepanek

(d) keskkonnakuriteos süüdimõistmiste
arv;

Muudatusettepanek

(d) keskkonnakuriteos süüdimõistmiste
koguarv;

Muudatusettepanek 178

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 21 – lõige 2 – punkt d a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(da) selliste keskkonnakuritegude eest tehtud süüdimõistvate otsuste arv, mis on seotud kuritegeliku ühenduse raames toime pandud kuritegudega;

Muudatusettepanek 179

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 21 – lõige 2 – punkt d b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(db) selliste keskkonnakuritegude eest tehtud süüdimõistvate otsuste arv, mis on seotud ametiisiku toime pandud või avaliku sektori asutuse osalusega kuritegudega;

Muudatusettepanek 180

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 21 – lõige 2 – punkt g a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(ga) aegumistähtaja möödumise tõttu lõpetatud kohtuasjade arv;

Muudatusettepanek 181

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 21 – lõige 3**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

3. Liikmesriigid tagavad **oma statistika regulaarse** koondülevaate avaldamise.

3. Liikmesriigid tagavad **lõikes 2 osutatud statistiliste andmete ja statistika** koondülevaate **iga-aastase** avaldamise. **Liikmesriigid hakkavad oma iga-aastaselt avaldatava statistika puhul kasutama artiklis 22 osutatud standardvormi selle kehtestamisele järgnevast aastast.**

Muudatusettepanek 182

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 21 – lõige 5**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

5. Komisjon avaldab liikmesriikide

5. Komisjon avaldab liikmesriikide

edastatud statistiliste andmete põhjal korrapäraseid aruandeid. Aruanne avaldatakse esimest korda **kolm** aastat pärast artiklis 22 osutatud standardvormi kindlaksmääramist.

edastatud statistiliste andmete põhjal korrapäraseid aruandeid. Aruanne avaldatakse esimest korda **kaks** aastat pärast artiklis 22 osutatud standardvormi kindlaksmääramist. **Komisjon kehtestab standardvormi 18 kuu jooksul pärast käesoleva direktiivi jõustumist.**

Muudatusettepanek 183

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 24 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 24 a

Suunised

1. Euroopa Komisjon annab koostöös Euroopa õigustöötajate võrgustike ning asjaomaste ekspertide ja sidusrühmadega liikmesriikidele ja nende ametiasutustele korrapäraselt individuaalseid ning kollektiivseid suuniseid ja soovitusi direktiivi nende aspektide kohta, mille puhul ta peab seda vajalikuks, et tagada nende nõuetekohane, järjepidev ja sidus ülevõtmine ning rakendamine liikmesriigi tasandil.

Kooskõlas käesoleva direktiivi artikliga 13 peaksid need suunised sisaldama keskkonnakuritegudest teatavate isikutega seotud suure riskiga olukordade ja võimalike ohtude kindlakstegemist ning soovitusi järeelmeetmete ja kaitsemeetmete kohta.

2. Kooskõlas lõikega 1 ja selleks, et tagada õiguskaitse eesmärgil järjepidevus ja sidusus liikmesriikide vahel ning vältida õigusrikkujate meelepärase kohtualluvuse valimist, annab komisjon 18 kuu jooksul pärast käesoleva direktiivi jõustumist välja suunised, et hõlbustada kooskõlas siseriikliku ja Euroopa keskkonnaõigusega liikmesriikide seas ühist arusaama artikli 3 lõigetes 3–5

Muudatusettepanek 184

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 25 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Komisjon esitab [väljaannete talitus, palun lisada kuupäev: **kaks aastat** pärast ülevõtmistähtaega] Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande, milles hinnatakse, millises ulatuses on liikmesriigid võtnud käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikke meetmeid. Liikmesriigid esitavad komisjonile teabe, mida on vaja aruande koostamiseks.

Muudatusettepanek

1. Komisjon esitab [väljaannete talitus, palun lisada kuupäev: **üks aasta** pärast ülevõtmistähtaega] **ja seejärel iga kolme aasta järel** Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande, milles hinnatakse, millises ulatuses on liikmesriigid võtnud käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikke meetmeid. Liikmesriigid esitavad komisjonile teabe, mida on vaja aruande koostamiseks. **Komisjon koostab aruande, mis ei põhine mitte ainult liikmesriikide esitatud teabel, vaid põhineb ka oma kontrollil ning asjaomaste sidusrühmade, sealhulgas kodanikuühiskonna organisatsioonide, keskkonnakaitseasutuste ja pädevate asutuste osalusel peetud avalikel konsultatsioonidel.**

Muudatusettepanek 185

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 25 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. Iga kahe aasta järel **alates [väljaannete talitus, palun lisada kuupäev: üks aasta** pärast **ülevõtmistähtaega]** saadavad liikmesriigid komisjonile kolme kuu jooksul aruande, mis sisaldab kokkuvõtet artiklite **15–17, 19 ja 20** rakendamise ning nende kohaselt võetud meetmete kohta.

Muudatusettepanek

2. Iga kahe aasta järel pärast **ülevõtmistähtaega** saadavad liikmesriigid komisjonile kolme kuu jooksul aruande, mis sisaldab kokkuvõtet artiklite **3–21** rakendamise ning nende kohaselt võetud meetmete kohta.

Muudatusettepanek 186

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 25 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

3. Hiljemalt [väljaannete talitus, palun lisada kuupäev: **viis** aastat pärast ülevõtmistähtaega] hindab komisjon käesoleva direktiivi mõju ning esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande. Liikmesriigid esitavad komisjonile teabe, mida on vaja aruande koostamiseks.

Muudatusettepanek

3. Hiljemalt [väljaannete talitus, palun lisada kuupäev: **neli** aastat pärast ülevõtmistähtaega] hindab komisjon käesoleva direktiivi mõju **ja vajadust ajakohastada artiklis 3 esitatud kuritegude loetelu** ning esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande. Liikmesriigid esitavad komisjonile teabe, mida on vaja aruande koostamiseks.

NÕUANDVA KOMISJONI MENETLUS

Pealkiri	Keskonna kaitsmine kriminaalõiguse kaudu ja direktiivi 2008/99EÜ asendamine
Viited	COM(2021)0851 – C9-0466/2021 – 2021/0422(COD)
Vastutav komisjon kuupäev antakse teada istungil	JURI 27.1.2022
Arvamuse esitaja kuupäev antakse teada istungil	LIBE 27.1.2022
Arvamuse koostaja nimetamise kuupäev	Saskia Bricmont 5.9.2022
Läbivaatamine parlamendikomisjonis	25.10.2022
Vastuvõtmise kuupäev	6.2.2023
Lõpphääletuse tulemus	+: 35 –: 16 0: 0
Lõpphääletusel kohal olnud liikmed	Konstantinos Arvanitis, Katarina Barley, Theresa Bielowski, Karolin Braunsberger-Reinhold, Patrick Breyer, Lena Düpont, Lucia Āuriš Nicholsonová, Cornelia Ernst, Maria Grapini, Evin Incir, Sophia in ‘t Veld, Patryk Jaki, Fabienne Keller, Łukasz Kohut, Moritz Körner, Alice Kuhnke, Jeroen Lenaers, Juan Fernando López Aguilar, Lukas Mandl, Erik Marquardt, Javier Moreno Sánchez, Maite Pagazaurtundúa, Paulo Rangel, Diana Riba i Giner, Isabel Santos, Tineke Strik, Ramona Strugariu, Tom Vandendriessche, Elena Yoncheva, Javier Zarzalejos
Lõpphääletusel kohal olnud asendusliikmed	Susanna Ceccardi, Gwendoline Delbos-Corfield, Dietmar Köster, Alessandra Mussolini, Matjaž Nemeč, Janina Ochojska, Anne-Sophie Pelletier, Thijs Reuten, Miguel Urbán Crespo, Axel Voss
Lõpphääletusel kohal olnud asendusliikmed (art 209 lg 7)	Aurélia Beigneux, Milan Brglez, Katalin Cseh, Marie Dauchy, Paolo De Castro, José Manuel Fernandes, Tomasz Frankowski, Vlad Gheorghe, Martin Hojsík, Max Orville, Mounir Satouri

NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS NÕUANDVAS KOMISJONIS

35	+
Renew	Katalin Cseh, Lucia Ďuriš Nicholsonová, Vlad Gheorghe, Martin Hojsik, Sophia in 't Veld, Fabienne Keller, Moritz Körner, Max Orville, Maite Pagazaurtundúa, Ramona Strugariu
S&D	Katarina Barley, Theresa Bielowski, Milan Brglez, Paolo De Castro, Maria Grapini, Evin Incir, Łukasz Kohut, Dietmar Köster, Juan Fernando López Aguilar, Javier Moreno Sánchez, Matjaž Nemeč, Thijs Reuten, Isabel Santos, Elena Yoncheva
The Left	Konstantinos Arvanitis, Cornelia Ernst, Anne-Sophie Pelletier, Miguel Urbán Crespo
Verts/ALE	Patrick Breyer, Gwendoline Delbos-Corfield, Alice Kuhnke, Erik Marquardt, Diana Riba i Giner, Mounir Satouri, Tineke Strik

16	-
ECR	Patryk Jaki
ID	Aurélia Beigneux, Susanna Ceccardi, Marie Dauchy, Tom Vandendriessche
PPE	Karolin Braunsberger-Reinhold, Lena Düpont, José Manuel Fernandes, Tomasz Frankowski, Jeroen Lenaers, Lukas Mandl, Alessandra Mussolini, Janina Ochojska, Paulo Rangel, Axel Voss, Javier Zarzalejos

0	0

Kasutatud tähised:

+ : poolt

- : vastu

0 : erapooletu